

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/ Issue 20 (Mart/ March 2025), s. 183-222
Geliş Tarihi-Received: 28.12.2024
Kabul Tarihi-Accepted: 22.03.2025
Araştırma Makalesi-Research Article
ISSN: 2687-5675
DOI: 10.5281/zenodo.14651240

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlamaları Çalışmaları-Açıklamalı Bibliyografya

Studies on Text Adaptations in Teaching Turkish to Foreigners-Annotated Bibliography

Kamil ÖNAL*

Öz

Yabancılar Türkçe öğretiminde özgün metinlerin kullanımı temel ve orta seviyelerde verimli ve mümkün olmamaktadır. Bu nedenle birçok araştırmacı tarafından temel ve orta seviyelerde özgün metinlerin yerine uyarlanmış metinlerin kullanımı uygun görülmektedir. Yabancılar Türkçe öğretiminde metin uyarlama çalışmalarının sayısı son yıllarda hızla artmaktadır. Yabancılar Türkçe öğretiminde metin uyarlama çalışmaları yapılırken daha önceki çalışmalarda kullanılan metotlar, uyarlanan metin türleri, uyarlama sırasında referans alınan kaynakların bilinmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı Yabancılar Türkçe öğretiminde, metin uyarlama alanında çalışmak isteyen araştırmacılara, önceki çalışmalarda kullanılan metotlar, üzerinde çalışılan metin türleri, referans alınan kaynaklar gibi konularda derli toplu açıklamalı bibliyografya sunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması doğrultusunda doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. 82 adet lisans üstü tez, 36 makale-bildiri ve 2 kitap bölümü ve 1 kitap olmak üzere toplam 121 kaynağa ulaşılmıştır. Ulaşılan eserler YÖK Tez, DergiPark gibi kaynaklardan elde edilmiştir.

Metin uyarlamaları alanında yapılan yeni çalışmalara bakıldığında ders dışı okuma ihtiyacının karşılanması yanı sıra yeni hazırlanan ders kitaplarındaki ders içeriklerinin oluşturulması da hedeflenmiştir. İlk başlarda daha çok sezgisel metotlarla yapılan metin uyarlama çalışmaları son yıllarda yapısal ve metindilbilimsel metotlara ağırlık verildiği görülür. İlk çalışmalarda Yabancılar Türkçe öğreten ders kitapları referans alınırken günümüzde ise *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *Yabancılar Türkçe Öğretimi Programı* referans alınmaktadır. Yine son yıllarda yapılan çalışmalarda uyarlanan metinlerinin anlaşılabilirliğinin ölçüldüğü ve uzman görüşlerinin alındığı çalışmalarda artış görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, metin uyarlamaları, metin değiştirimi, metin uyarlama metotları, sadeleştirme, kolaylaştırma, genişletme.

Abstract

The use of original texts in teaching Turkish to foreigners is not efficient and possible at the basic and intermediate levels. For this reason, many researchers consider it appropriate to use adapted texts instead of original texts at the basic and intermediate levels. The number of text adaptation studies in teaching Turkish to foreigners has been rapidly increasing in recent years. When text adaptation studies are carried out in teaching Turkish to foreigners, it is

* Doktora Öğrencisi, Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi, Disiplinlerarası Avrasya Araştırmaları Ana Bilim Dalı, e-posta: kamilonal33@gmail.com, ORCID: 0000 0002 8501 0018.

necessary to know the methods used in previous studies, the types of texts adapted, and the sources referenced during adaptation. The aim of this study is to provide a comprehensive annotated bibliography on topics such as the methods used in previous studies, the types of texts studied, and the sources referenced for researchers who want to work in the field of text adaptation in teaching Turkish to foreigners. In the study, the document review technique was used in line with the case study, which is one of the qualitative research methods. A total of 121 sources, including 82 postgraduate theses, 36 articles-proclamations, 2 book chapters, and 1 book, were reached. The works reached were obtained from sources such as YÖK Thesis and DergiPark.

When new studies in the field of text adaptations are examined, in addition to meeting the need for extracurricular reading, the aim is to create course content in newly prepared textbooks. Initially, text adaptation studies were conducted using more intuitive methods, but in recent years emphasis has been placed on structural and text linguistic methods. In early studies, textbooks teaching Turkish to foreigners were used as references, whereas today, the Common European Framework of Reference for Languages and the Programme for Teaching Turkish to Foreigners are used as references. In recent years, there has been an increase in studies in which the understandability of adapted texts is measured and expert opinions are obtained.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, text adaptations, text modification, text adaptation methods, simplification, facilitation, elaboration..

Giriş

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre yabancı dil öğretiminin temel amaçlarından biri olan 'kültürlerarası iletişimsel yetkinlik' kazandırmanın önemli bir yolu da edebi metinlerin dil öğretiminde materyal olarak kullanılmasıdır. Bu sayede öğrenciler kendi kültürleri ile hedef kültür arasında karşılaştırma yapabilir, farklılıklardan ve benzerliklerden faydalanarak dile, daha fazla hâkim olabilir. Dil öğrenenler böylelikle 'kültürlerarası bilinç' kazanır. Bu bakış açısıyla öğrenciler her iki dünyayı daha büyük bir bakış açısıyla yorumlamaya başlarlar. *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'ne göre hedef kültürün öğretilmesi öğrenciye şu katkıları sağlar:

- Bireyin kendi öz kültürü ile yabancı kültürü birbiriyle ilişkilendirme yeteneği,
- Kültürel duyarlılığı ve başka kültürden olanlarla iletişime geçmek için farklı strateji geliştirme ve kullanma yeteneği,
- Kendi kültürü ve yabancı kültür arasında bağ oluşturabilme ve kültürler arası çatışma durumlarıyla başa çıkma yeteneği,
- Tekdüze iletişim biçimlerini aşma yeteneği (Bekdaş, 2022, s. 25).

Yabancılarla Türkçe öğretiminde temel dil becerilerinin geliştirilmesi için metinlerden faydalanılmaktadır. Dil öğretiminde seçilen metinler hem bir materyal hem de kültür aktarımı için seçilmiş pedagojik metinler olmalıdır. *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde öğrencilerin temel dil becerilerinin geliştirilmesi için oldukça çeşitli metinlerle karşılaşması vurgulandığından metin uyarlama çalışmalarının önemi katlanarak artmaktadır.

Özgün Metin

Özgün metinler, dil öğretiminden çok iletişim amacıyla hazırlanan ve seçilen metinlerdir. Bu metinler, öğrencinin öğrendiği dili doğrudan kullanmasına ve dil becerilerini geliştirmesine olanak tanır. Günlük gazeteler, dergiler ve çeşitli yayınlarda karşılaşılabilecek, herhangi bir basitleştirme veya düzenleme işlemine tabi tutulmamış metinlerdir. Ayrıca, öğrencinin düzeyine, deneyimlerine ve ilgilerine uygun olarak seçilen, derecelendirilmiş ya da düzeltilmiş özgün metinler de bu kategoriye dahildir.

İletişimsel yaklaşımla birlikte 1970'li yılların başında, dil öğretiminde edebi metinler yeniden gündeme gelmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. Ancak bu uygulamada

edebî metinleri derinlemesine inceleme, dil bilgisi, kelime ve kültür öğretmek için içindeki bilgileri olduğu gibi öğrenciye öğretme yoluna gidilmemiştir. Edebî metinler, sözlü iletişimi destekleyen ve yazılı anlamayı geliştiren metinler olarak kabul edilmiş, bu nedenle ders kitaplarına sadece özgün metinler olarak konulmuş, geleneksel yaklaşımda uygulanan öğretim etkinliklerine, iletişimsel yaklaşıma uygun olmadığı için yer verilmemiştir (Güneş, 2013, s. 6).

Dil öğretiminde dilin doğal kimliğini korumak için özgün metinlerin olduğu gibi kullanılması konusunda birçok görüş bulunmaktadır. Bazı görüşlere göre dili olduğu gibi ve özgün bir şekilde göstermeyerek öğrencileri öğrendikleri dilin kendisini öğretmekten uzaklaştırabilir ve yapay bir şekilde öğrenimlerine yol açabilir. Bu görüşlere dayalı, bazı dilbilimciler sadeleştirilmiş metinlere yapılan değişiklikler sonucunda ortaya çıkan materyalleri uygun görmeyip ve dil öğretimi için özgün metinlerin kendilerini kullanılmasını önermişlerdir (Bakan, 2012, s. 35).

Dil öğretiminde uzun yıllar kullanılan özgün metinler ve iletişimsel yaklaşım bazı alıştırmalar nedeniyle sert eleştiriler almıştır. Özellikle hazır kalıp cümlelerin öğrencide ve öğretmende bıkkınlık yarattığı, bazı uygulamaların mekanik olduğu ve somut hiçbir durumu kapsamadığı dile getirilmiştir.

Uyarlanmış Metin

İlk uygulamalardan günümüze özgün metinler, yazınsal materyaller olarak, öğrencilerin okuyabilmesi seviyelerine hazırlamak için, sadeleştirilmiş (simplified), değiştirilmiş (modified), uyarlanmış (adapted) düzenlenmiş (edited), ayarlanmış (adjusted) olarak yeniden yazılmışlardır.

Yazılı metinler düzeyinde girdinin genellikle sözdizimsel yapı ve sözlük açısından daha anlaşılabilir metinler hazırlamak için uyarlama yapılmaktadır (Crossley vd., 2012, s. 90). İkinci veya yabancı dil öğretiminde dil girdisi olarak kullanılan metinlerin uyarlanmış metin veya özgün metin olarak kullanılması açısından hangisinin daha uygun olabileceği fikri için ortak bir fikir birliğine ulaşılmasa da araştırmacılar özgün metinlerin içerik, karmaşık dil bilgisi yapısı, söz varlığı açısından temel ve orta düzeyleri öğrencileri için fazla zor olacağı düşüncesini paylaşmaktadırlar (Ceren, 2019, s. 75).

Yabancı dil öğretimi sınıflarında dil eğitimi amaçlı özgün bir metinden yararlanmak istenildiğinde, özgün metindeki tümceler daha kısa tümcelere dönüştürülerek, az kullanılan ve çok yaygın olamayan ifadeler, sözcükler ve deyimse ifadeler daha anlaşılır biçimlerde ifade edilerek, çok karmaşık tümcelerin kullanılmasından kaçınılarak ve daha basit tümce yapıları kullanılarak sunulabilir. Eğer bir metnin bilgi içeriğini ve anlamını koruyarak sözdizimsel karışıklığı azaltmaya yönelik işlemler yapılıyorsa, böylelikle sözdizimi düzeyinde bir uyarlama yapılmaktadır ve eğer sözcüksel karışıklığı azaltan işlemler yapılıyorsa söz varlığı düzeyinde bir uyarlama yapıldığı söylenebilir (Kınay, 2016, s. 299).

Dönüştürülmüş metin, özgün metinden tamamen uzaklaştığında, metnin anlamını, estetik değerini ve dilbilgisel yapısını kaybedebilir. Özellikle, sadeleştirme sırasında kaynak metindeki anlam nüanslarının kaybolabileceği ve bunun yasal metinler gibi hassas metinler için uygun olmayabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu tür değiştirim işlemlerinde, özgün metnin iletişimini ve estetik değerini mümkün olduğunca korumak, dilbilgisel unsurlarla paralellik sağlamak ve doğal, gerçekçi bir anlatım kullanmak önemlidir. Bu ölçütlerin dikkate alınması, değiştirilmiş metnin yapaylığını azaltacaktır (Durmuş, 2013, s. 405).

Değiştirilmiş- uyarlanmış metinler dil öğrenenler için pedagojik veya iletişimsel amaçlara uygun şekilde özgün biçimlerinden değiştirilmiş herhangi bir yazılı veya sözlü materyali ifade eder. Değiştirme işlemleri metinlerin temel anlamını ve işlevsel amacını korurken metni daha erişilebilir ve anlaşılabilir hâle getirmeyi amaçlar. Değiştirilmiş metinler dil öğreniminde sadeleştirilmiş dil girdileri ile özgün materyaller arasında önemli bir köprü görevi görür. Öğrencilere karmaşık fikirlerle etkileşime girmeleri için erişilebilir bir yol sağlar. Bu metinler yeterlik seviyelerine uyacak şekilde iskele kurar ve değiştirilmemiş metinlerle başa çıkmak için kademeli olarak özgüven inşa ederler. Yabancı dil öğrenimi araştırmalarında süregelen tartışmalar, özgün nitelikleri korumak ve değiştirme yoluyla anlaşılabilirliği artırmak arasında en uygun dengeyi bulmaya odaklanmaktadır (Mutlu & Çinpolat, 2024, s. 8).

Metin uyarlamaları çatı bir kavram olarak düşünüldüğünde içerisinde şunları barındırır:

Sadeleştirme: Söz varlığını, dilbilgisini veya cümle yapısını değiştirerek dilsel karmaşıklığı azaltma.

Genişletim: Anlamaya yardımcı olmak amacıyla ek açıklamalar ve ilave bağlamlar ekleme.

Kolaylaştırma: Metin üzerinde yapılan işlemlerle, metnin özgünlüğünü koruyarak okuyucunun metni anlamasını ve alımlamasını kolaylaştırmayı hedefleyen değiştirim türü.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması doğrultusunda doküman inceleme tekniği uygulanmıştır. Durum çalışması; tek bir durum ya da olayın derinlemesine boyutsal olarak incelendiği, verilerin toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir. Elde edilen sonuçlarla olayın neden o şekilde oluştuğu ve gelecek çalışmalarda nelere odaklanması gerektiğini ortaya koyar (Subaşı & Okumuş, 2017, s. 6). Doküman incelemesi, belgesel tarama yöntemi olarak da bilinmekte olup, mevcut kayıt ve belgelerin incelenmesi yoluyla veri elde etmeyi amaçlamaktadır. Bu yöntem, belirlenen bir amaç doğrultusunda kaynakların tespit edilmesi, okunması, not alınması ve değerlendirilmesi süreçlerini kapsar (Karasar, 2005, s. 19). Başka bir ifadeyle, doküman incelemesi; basılı ya da elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet erişimli) materyallerin incelenmesi ve değerlendirilmesini içeren bir dizi işlemdir (Sak vd., 2021, s. 23). Aynı zamanda, araştırılması hedeflenen konu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin sistematik olarak incelenmesi olarak da tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 45). Çalışmada durum çalışması metodu doğrultusunda doküman inceleme yönteminin kullanılmasının sebebi yabancılar Türkçe öğretiminde metin uyarlama çalışmaları üzerine hazırlanacak olan açıklamalı bibliyografya için en uygun yöntem ve teknik olarak değerlendirilmesidir.

İnceleme Nesnesi

Araştırmanın inceleme nesnesini yabancılar Türkçe öğretiminde yapılan metin uyarlama çalışmalarıdır. Yapılan taramalar sonucunda 82 lisans üstü tez, 36 makale-bildiri, 2 kitap bölümü ve 1 kitap tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Konuyla ilgili tezlere, YÖK Ulusal Tez Merkezinden; makale ve bildirilere Google Akademik ve DergiPark akademik veri tabanlarından; kitaplara ve kitap bölümlerine üniversite kütüphanelerinden taramalar yapılarak ulaşılmıştır.

Taramalarda “uyarlama, sadeleştirme, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yabancılara Türkçe öğretimi, metin değiştirimi, metin uyarlama, metin sadeleştirme” anahtar kelimeleri kullanılmıştır.

İncelenen Lisans Üstü Tezler

[1] Can, N. (2010). *Türkçe ders kitaplarında öğretim aracı olarak uyarlanan metinlerin değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Can'ın, *Türkçe Ders Kitaplarında Öğretim Aracı Olarak Uyarlanan Metinlerin Değerlendirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde MEB İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı ve Koza Yayınevi İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabında yer alan uyarlanmış metinler değerlendirilmiştir (Can, 2010).

[2] Üze, F. (2010). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin yeri ve önemi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Üze'nin, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazınsal Metinlerin Yeri ve Önemi* isimli yüksek lisans tezinde *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Dil Öğretimi* setindeki metinler incelenmiştir. Üze, yüksek lisans tezinde temel, orta ve ileri düzey ders kitaplarından *Okula gitmeyeceğim, Bir Şiir Bir Öykü Bir Film: Babalar ve Oğullar ve Kaşığı* isimli metinler üzerinde durmuştur (Üze, 2010).

[3] Bozkurt, F. (2011). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir metin yöntemi çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Bozkurt'un, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Metin Yöntemi Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* referans alınarak *Orada Bir Köy Var ve Gizli Mabret* hikâyeleri A1, A2, B1, B2 düzeylerinde sadeleştirilmiştir (Bozkurt, 2011).

[4] Bakan, H. (2012). *Yabancılara Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Saik Faik Abasıyanık, Messeret Oteli*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Ankara Üniversitesi.

Bakan, *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Bir Sadeleştirme Denemesi: Sait Faik Abasıyanık, Meserret Oteli* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve dilbilimsel ölçütlerden bağdaşıklık kriteri esasında *Meserret Oteli* metnini B1 seviyesine uyarlamıştır (Bakan, 2012).

[5] Yıldırım, O. (2013). *Yeni Türk Edebiyatı metinlerinin A1-A2 düzeyine uyarlanması ve Çalığışu örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi.

Yıldırım, *Yeni Türk Edebiyatı Metinlerinin A1-A2 Düzeyine Uyarlanması ve Çalığışu Örneği* isimli yüksek lisans tezinde *Turkofoni Türkçe Öğretim Seti*'nde yer alan dilbilgisi yapılarını dikkate alarak *Çalığışu* romanını A1- A2 düzeyine uyarlamıştır (Yıldırım, 2013).

[6] Mazlum, D. E. (2014). *Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanı ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koşuşu romanının Türkçe A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi.

Mazlum, *Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç Romanı ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koşuşu Romanının Türkçe A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*

isimli yüksek lisans tezinde, Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın *Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç* ve Peyami Safa'nın *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* adlı eserlerini yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere temel düzeyde okuma kaynağı sağlamak amacıyla A1-A2 dil seviyelerine uyarlamıştır. Uyarlama yapılırken *Turcofoni Dil Eğitim Setleri*'ndeki dil yapıları referans alınmıştır (Mazlum, 2014).

[7] Eroğlu, S. (2015). *Metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" hikâyesinin yabancılar Türkçe öğretimi için sadeleştirme denemesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Eroğlu, *Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Ömer Seyfettin'in Üç Nasihat Hikâyesinin Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Sadeleştirme Denemesi* isimli yüksek lisans tezinde *Üç Nasihat* hikâyesini *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *Ankara Üniversitesi TÖMER, Yeni Hitit ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının* B2 seviyesi yapılarından hareketle B2 dil seviyesine uyarlamıştır (Eroğlu, 2015).

[8] Kutlu, A. (2015). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in Kaşığı ve Perili Köşk hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Kutlu, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in Kaşığı ve Perili Köşk Adlı Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'deki okuma kazanımları ve *Gazi TÖMER ve Ankara TÖMER* ders kitaplarının A1-A2 seviyesi dilbilgisi kazanımlarından hareketle *Kaşığı ve Perili Köşk* hikâyelerini uyarlamıştır (Kutlu, 2015).

[9] Gürler, H. (2017). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Saik Faik Abasıyanık hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Gürler, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sait Faik Abasıyanık'ın Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Sait Faik'in *Bir İlkbahar Hikâyesi*, *Ben Ne Yapayım Zemberek?*, *Son Kuşlar*, *Hişt Hişt* hikâyelerini *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *Yeni Hitit* ders kitaplarındaki gramer yapılarından hareketle A1-A2 seviyesine uyarlamıştır (Gürler, 2017).

[10] Gürler, S. (2017). *Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin yabancılar Türkçe öğretiminde A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Gürler, *Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinin Yabancılar Türkçe Öğretiminde A1-A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* A1-A2 kazanımlarını dikkate alarak Ömer Seyfettin'in *Forsa*, *Eleğimsağma*, *Çakmak*, *Mermer Tezgâh*, *İlk Cinayet*, *Ant*, *Kurumuş Ağaçlar*, *Üç Nasihat* ve *Rüşvet* hikâyelerini A1 ve A2 seviyesine uyarlamıştır. Tezde sadeleştirme yapılırken *Yeni Hitit* Türkçe kitap setleri dil bilgisi yapıları esas alınmıştır (Gürler, 2017).

[11] Akıncılar, A. (2018). *Türkçe öğrenen yabancılar için Dede Korkut Hikâyeleri'nin B1 düzeyinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.

Akıncılar'ın, *Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Dede Korkut Hikâyeleri'nin B1 Düzeyinde Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *Türkçeye Yolculuk* ders kitaplarının B1 seviyesinde verilen dil bilgisi yapıları dikkate alınmış ve *Dede Korkut Hikâyeleri* B1 düzeyine uyarlanmıştır (Akıncılar, 2018).

[12] Göçmen, E. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik dokümanların kullanımı ve A1-A2 düzeyinde dil becerilerine etkisi*. [Doktora Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Göçmen, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Otantik Dokümanların Kullanımı ve A1-A2 Düzeyinde Dil Becerilerine Etkisi* isimli yüksek lisans tezinde, araştırma sorularına cevap bulunabilmesi için Türkçe ve Fransızca öğretiminde kullanılan güncel ders kitaplarını incelemiştir. Türkçe için *Yeni Hitit Yabancılar İçin A1-A2*, Fransızca için ise *Tendances A1-A2* adlı ders kitaplarındaki otantik dokümanlar, kültürel ve dilbilimsel açıdan değerlendirilmiştir.

Kitaplarda yer alan konu ve temalar temel alınarak, göreve dayalı öğrenme yöntemi çerçevesindeki teknikler doğrultusunda gündelik hayata dair dil becerilerini ölçme uygulamaları hazırlanmıştır. Belirlenen konulara uygun olarak otantik dokümanlar oluşturulmuş ve bu materyaller, Ankara Charles de Gaulle Fransız Lisesi'nde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler üzerinde sınıf ortamında uygulanmıştır (Göçmen, 2018).

[13] İpek, M. E. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer isimli hikâyesinin sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

İpek, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer İsimli Hikâyesinin Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Yedi İklim Türkçe B1* ders kitabında yer alan dil bilgisi yapılarını esas almıştır. Elde edilen sadeleştirilmiş metin sınıf ortamında uygulanarak sadeleştirilmiş metinlerin özgün metinlerden daha çok anlaşıldığı sonucuna varılmıştır (İpek, 2018).

[14] Kaya, M. (2018). *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı adlı eserlerin yabancılar için A2 düzeyine uyarlanması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Kaya, *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı Adlı Eserlerin Yabancılar İçin A2 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı* adlı eserler, A2 düzeyinde Türkçe öğrenen yabancıların anlayabileceği şekilde sadeleştirilmiştir. Bu süreçte, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde belirtilen A2 düzeyi okuma becerisi kazanımları temel alınmıştır. Sadeleştirme aşamasında, Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan *Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı A1-A2* ve Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı 1-2* gibi kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu yöntemle, eserlerin hem dil yapısı hem de içerik açısından A2 düzeyindeki öğrenciler için uygun hale getirilmesi hedeflenmiştir (Kaya, 2018).

[15] Kaymaz, Z. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek isimli hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uygun sadeleştirme çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi.

Kaymaz, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek İsimli Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uygun Sadeleştirme Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'ni esas almış ve hikâyeleri A1- A2 seviyesine uyarlamıştır (Kaymaz, 2018).

[16] Süner, R. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin B1 seviyesine uyarlanması: Eskici örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Süner, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazınsal Metinlerin B1 Düzeyine Uyarlanması: Eskici Örneği* isimli yüksek lisans tezinde Refik Halit Karay'ın *Eskici* isimli

hikâyesini metinsellik ölçütlerinden bağdaşıklık ölçütünü dikkate alarak B1 düzeyine uyarlamıştır (Süner, 2018).

[17] Aktan, F. (2019). *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın Himmet Çocuk hikâyesinin B1-B2 düzeyinde sadeleştirilmesi ve etkinlik hazırlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.

Aktan'ın, *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın Himmet Çocuk Hikâyesinin B1-B2 Düzeyinde Sadeleştirilmesi ve Etkinlik Hazırlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* esas alınarak *Himmet Çocuk hikâyesi* B1-B2 seviyesine uyarlanmıştır (Aktan, 2019).

[18] Akyüz, S. G. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden yararlanılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Akyüz'ün, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden Yararlanılması* isimli yüksek lisans tezinde *Dede Korkut Hikâyeleri* arasında yer alan *Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı Hikâyesi*, uzman görüşleri doğrultusunda seçilerek C1 dil seviyesine uygun şekilde sadeleştirilmiştir. Bu sadeleştirme sürecinde Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan *Yedi İklim Türkçe* B2 ders kitabındaki dil bilgisi yapıları, Murat Aydın tarafından oluşturulan kelime listesi ve Gökhan Ölker'in *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü* bilimsel bir temel olarak kullanılmıştır. Böylece sadeleştirme işlemi bilimsel dayanaklara uygun şekilde yürütülmüştür. Sadeleştirilen metin, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Bükreş ve Köstence Yunus Emre Enstitülerinde Türkçe öğrenen C1-C2 düzeyindeki 20 öğrenciye Türkçe ders saatleri içinde uygulanmıştır. Uygulama sürecinde öğrencilerin metni anlama oranları ölçülmüştür. (Akyüz, 2019).

[19] Özet, A. T. (2019). *Nasreddin Hoca fıkralarının yabancılarla Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Özet'in, *Nasreddin Hoca Fıkralarının Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Düzenlenmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* esas alınmıştır. 15 farklı fıkra örneği A2, B1 ve B2 seviyelerine göre düzenlenmiştir. *Yeni Hitit*, *Yedi İklim* ve *İstanbul Türkçe* öğretim setlerinin dil bilgisi yapıları tablolar şeklinde verilerek hedef öğrenci grubunun bildiği varsayılan dil bilgisi yapıları sıralanmıştır (Özet, 2019).

[20] Demirel, İ. F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Demirel'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uyarlanmış Metinlerin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi* isimli yüksek lisans tezinde öncelikle alan yazın taraması yapılmış ve yabancı dil öğretiminde okuma-anlama becerisi ile kullanılacak metinlerin seçimi ve metin uyarlama yöntemleri üzerinde durulmuştur. Daha sonra seçilen üç kısa öyküden ikisi A2, biri ise B1 seviyesine orta özgünlük ve yapısal yaklaşım ilkelerine göre uyarlanmıştır. Araştırmanın uygulama safhasında B1 seviyesine uyarlanan metin kullanılmıştır. Uyarlama sürecinde sadeleştirme ve genişletme yöntemleri tercih edilmiştir. Okuduğunu anlama başarısını ölçmek için uyarlanan metinlerle ilgili test hazırlanmıştır. Uygulama bölümünde, uyarlanan *Hayat Güzeldir* adlı metin, Kastamonu Üniversitesi Türkçe Öğretim ve Uygulama Merkezi'nde öğrenim gören B1 seviyesindeki 100 öğrenciye uygulanmıştır (Demirel, 2019).

[21] Kaya, N. (2019). *Türk destanlarının yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılacak metne uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi.

Kaya'nın, *Türk Destanlarının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Metne Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Altay, Alper Tunga, Bozkurt, Ergenekon, Türeyiş, Uygur, Göç, Kara Yorga, Battal Gazi, Sarı Saltuk ve Köroğlu destanları A1-A2 seviyesine uyarlanmıştır. *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve İstanbul kitap setleri uyarlama yapılırken esas alınmıştır (Kaya, 2019).

[22] Oğuztürk, O. (2019). *Tarihsel metinlerin yabancılar Türkçe öğretiminde materyal geliştirme açısından incelenmesi - Dede Korkut Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Malatya: İnönü Üniversitesi.

Oğuztürk'ün, *Tarihsel Metinlerin Yabancılar Türkçe Öğretiminde Materyal Geliştirme Açısından İncelenmesi* isimli yüksek lisans tezinde, *Dede Korkut Hikâyelerinden Dirse Han Oğlu Boğaç Han Destanı* B1 düzeyi yeterliklerine göre uyarlanmıştır. *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* kurallarına uyulmuştur (Oğuztürk, 2019).

[23] Özmen, C. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirme teknikleriyle öykülerin yeniden oluşturulması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Özmen'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirme Teknikleriyle Öykülerin Yeniden Oluşturulması* isimli doktora tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *Yeni Hitit* ders kitaplarındaki dil bilgisi kuralları dikkate alınarak *Kayıp Eşyalar Bürosu*, *Fındık*, *Heykel Kalemler*, *O Bakış*, *Perili Köşk* hikâyeleri farklı seviyelere uyarlanmıştır (Özmen, 2019).

[24] Özet, A. T. (2019). *Nasreddin Hoca Fıkralarının yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Özet'in, *Nasreddin Hoca Fıkralarının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Düzenlenmesi* isimli yüksek lisans tezinde 15 Nasreddin Hoca fıkrası A1, A2 ve B1 seviyelerine uyarlanmış olup metin uyarlamalarında *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* referans olarak kullanılmıştır (Özet, 2019).

[25] Yayan, H. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi adlı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Yayan'ın, *Yabancılar Türkçe öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi adlı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Schmit'in kelime öğretimi stratejilerinden hareketle metindeki kelimeler A2 düzeyi dikkate alınarak değiştirilmiştir (Yayan, 2019).

[26] Yaşar, S. A. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metin uyarlama ve Memduh Şevket Esendal'ın Pazarlık hikâyesinin A2 seviyesine göre uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.

Yaşar'ın, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama ve Memduh Şevket Esendal'ın Pazarlık Hikâyesinin A2 Seviyesine Göre Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde belirlenen seviyelerin kazanımlarıyla *Yedi İklim*, *Yeni Hitit*, *Gazi TÖMER A1 ve A2* ders kitaplarının dil bilgisi kuralları dikkate alınmıştır (Yaşar, 2019).

[27] Yeşilyurt, E. T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımında Nasreddin Hoca fıkralarının B2 seviyesinde değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Yeşilyurt'un, *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımında Nasreddin Hoca Fıkralarının B2 Seviyesinde Değerlendirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde 7 adet Nasrettin Hoca fıkrası uzman görüşü alınarak Lawshe tekniği ile kapsam ve geçerlilik oranlarının tespit ve değerlendirmesi de yapılarak B2 seviyesine uyarlanmıştır. Uyarlanan metinler Yıldız Teknik Üniversitesi TÖMER B2 seviyesi öğrencilerine sunulmuş ve fıkraların anlaşılabilirliği, kültürel değeri, dil öğretiminde kullanılabilirliği, öğrencilerin beğeni ve tercihleri açısından değerlendirilmiştir (Yeşilyurt, 2019).

[28] Ay, R. (2020). *Ömer Seyfettin'in Diyet adlı eserinin A1-A2 seviyesinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi.

Ay'ın, *Ömer Seyfettin'in Diyet Adlı Eserinin A1-A2 Seviyesinde Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* dikkate alınarak *Diyet* hikâyesi A1-A2 seviyesine uyarlanmıştır (Ay, 2020).

[29] Ay, S. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretimi için Saik Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

Ay'ın, *Yabancılara Türkçe öğretimi için Sait Faik Abasıyanık'ın Birtakım İnsanlar adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe* ders kitaplarında belirlenen dil yapıları esas alınmıştır. Sadeleştirme kriterleri açısından Siddharthan'ın çalışmalarında vermiş olduğu sadeleştirme ölçütlerinden yararlanılmıştır (Ay, 2020).

[30] Ayar, C. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan uyarlanmış metinlerin uyarlanma durumları üzerine bir inceleme*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

Ayar'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Uyarlanmış Metinlerin Uyarlanma Durumları Üzerine Bir İnceleme*, isimli yüksek lisans tezinde *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe B1 Ders Kitabı* ve çalışma kitabındaki uyarlanmış metinler üzerinde inceleme yapılmış, metin uyarlama işlemlerindeki oranlar analiz edilmiştir. İncelemenin sonuçlarına göre, en çok kullanılan yöntemin sözlüksel sadeleştirme olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, sözdizimsel sadeleştirme ve genişletme işlemlerinin oranlarının birbirine yakın olduğu görülmüştür (Ayar, 2020).

[31] Boztoprak, F. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak amacıyla Dede Korkut Kitabı'nın Türkistan- Türkmen sahra nüshası 13. boy'un B1 düzeyinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

Boztoprak'ın, *Türkçenin Yabancı dil Olarak Öğretiminde Kullanılmak Amacıyla Dede Korkut Kitabı'nın Türkistan- Türkmen Sahra Nüshası 13. Boy'un B1 Düzeyinde Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin okuma ve dil bilgisi kazanımlarından hareketle *Dede Korkut Hikâyelerinin Türkmen Nüshası B1 seviyesine uyarlanmıştır* (Boztoprak, 2020).

[32] Graffarı, R. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Ghaffari'nin, *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil Yeterliliklerine Uygun Edebi Metin Uyarlama* isimli doktora tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* dikkate alınarak A2 ve B1 okuma becerisini geliştirme maksadıyla Türk edebiyatından seçilen özgün edebî metinler uyarlanmıştır. Tez kapsamında *Kırlangıçlar, İlk Mektup, Mefharet ve Arkadaşları, Semaver, Kızıma Mektuplar, Çocuklar ve Bisikletler, İstanbul'u Düşünmek, Yaşamak, Düşlerde Gezmek* metinleri seçilmiştir (Ghaffarı, 2020).

[33] Harmandar, M. (2020). *Haldun Taner öykülerinin temel dil becerileri bağlamında B1 düzeyine ilişkin değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Mersin: Mersin Üniversitesi.

Harmandar'ın, *Haldun Taner Öykülerinin Temel Dil Becerileri Bağlamında B1 Düzeyine İlişkin Değerlendirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde Haldun Taner'in öykülerini B1 düzeyine göre sadeleştirmek, bu metinleri kültür-dil bağlamında değerlendirmek ve B1 seviyesindeki öğrenciler için etkinlik önerileri hazırlamak amaçlanmıştır (Harmandar, 2020).

[34] Özdin, A. (2020). *Türk masallarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Özdin'in, *Türk Masallarının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde *Usta Nazar, Köylü ile Sultan Mahmut, Sabır Taşı, Dülger Kızı, Sedef Bacı, Menekşe Yaprağından İncinen Kızım, Yedi Kardeşler, Oduncunun Kızı, Yıldırım Padişahı, Perili El* isimli 10 farklı Türk masalı B1 ve B2 seviyesine uyarlanmıştır. Masal uyarlamaları sırasında dil öğretimi yanında kültür aktarımı olgusu da göz önünde bulundurulmuş, kalıp ifadeler, atasözü, deyim vb. yapıların da kullanılmasına dikkat edilmiştir (Özdin, 2020).

[35] Yazok, Z. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis adlı eserinin B1 seviyesinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi.

Yazok'un, *Yabancılara Türkçe Öğretimi Kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis Adlı Eserinin B1 Seviyesinde Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde dil öğretiminde kültür aktarımının öneme dikkat çekilmiş ve bu nedenle Kemalettin Çalık'ın *Piri Reis* isimli romanının sadeleştirme işlemi için tercih edildiği belirtilmiştir. Tezde sadeleştirme yapılırken *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, İstanbul ve Yedi İklim Türkçe* kitap setleri esas alınmıştır (Yazok, 2020).

[36] Atalay, A. (2021). *Aytül Akal'ın "Kızım, Ben Çocukken..." Adlı Kitabının Yabancılara Türkçe Öğretimi A1-A2 Seviyesi Bağlamında Sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Malatya: İnönü Üniversitesi.

Atalay'ın, *Aytül Akal'ın 'Kızım, Ben Çocukken...' Adlı Kitabının Yabancılara Türkçe Öğretimi A1-A2 Seviyesi Bağlamında Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde sadeleştirme yapılırken *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* programı esas alınmıştır. Tezde okuma öncesi etkinliği olarak sözcük alıştırmaları hazırlanmıştır (Atalay, 2021).

[37] Ahmet, S. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" hikâyesinin B1 seviyesine uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Ahmet'in, *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in Pembe İncili Kaftan Hikâyesinin B1 Seviyesine Uyarlama Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde metin değiştirme ölçütleri çerçevesinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, Yeni İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1* seviyesi kitabı esas alınarak uyarlama işlemi yapılmıştır. Elde edilen metin kontrol ve deney gruplarında yer alan yirmi ikiye öğrenci üzerinde uygulanarak uyarlanmış metnin anlaşılabilirlik düzeyinin özgün metne göre daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kültür aktarımı amacıyla tezde *Pembe İncili Kaftan* hikâyesinin seçildiği ifade edilmiştir (Ahmet, 2021).

[38] Bilgiç, B. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirme teknikleri çerçevesinde Tarık Buğra'nın "Hayat Böyledir İşte" adlı hikâyesinin A2 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Bilgiç'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirme Teknikleri Çerçevesinde Tarık Buğra'nın "Hayat Böyledir İşte" Adlı Hikâyesinin A2 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Tarık Buğra'nın *Hayat Böyledir İşte* adlı hikâyesi, metin değiştirme ilkelerinden koruma, silme, genişletme, sözcüksel değiştirme ve sözdizimsel değiştirme teknikleri kullanılarak A2 seviyesine uyarlanmıştır. Araştırma, son test kontrol gruplu deneysel desen modeli ile gerçekleştirilmiştir. Ankara Üniversitesi TÖMER Taksim şubesinde öğrenim gören A2 seviyesindeki 30 öğrenci iki gruba ayrılmıştır. Bir gruba metnin özgün versiyonu, diğer gruba ise uyarlanmış versiyonu okutulmuş ve her iki gruba da metnin ilgili okuduğunu anlama soruları yöneltilmiştir (Bilgiç, 2021).

Öğrencilerin aldıkları puanlar SPSS ile analiz edilmiş; ayrıca, yaş, cinsiyet, ana dili ve milliyet gibi değişkenlerle karşılaştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda, uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarıları üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir.

[39] Gedik, G. (2021). *Çocuklara Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının yeri, önemi ve kullanımı / Küçük Prens romanının B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

Gedik'in, *Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Yeri, Önemi ve Kullanımı / Küçük Prens Romanının B1 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama teknikleri açıklanmış ve bu kapsamda, Dünya Çocuk Edebiyatı'nın en önemli eserlerinden biri olan *Küçük Prens* romanı, örnek bir metin olarak B1 seviyesine uyarlanmıştır. Uyarlama sürecinde, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde belirtilen okuma becerileri kazanımları ve dil bilgisi yapılarına ilişkin esaslar temel alınmıştır. Çalışmanın sonunda, uyarlanan metin, örnek olarak tezde yer verilmiştir (Gedik, 2021).

[40] Koyuncu, E. D. (2021). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" hikâyesi örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi.

Koyuncu'nun, *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" Hikâyesi Örneği* isimli yüksek lisans tezinde Hüseyin Su'yun *Gülşefdeli Yemeni* hikâyesi B1 dil seviyesine uyarlanmıştır. Değiştirilmiş metnin güvenilirliğini tespit etmek için altı uzman görüşüne başvurulmuştur (Koyun, 2021).

[41] Kutlu, A. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Peyami Safa'nın öykülerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Kutlu'nun, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Peyami Safa'nın Öykülerinin A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Peyami Safa'nın *Cingöz Recai* öykü serisinde yer alan *Mışon'un Definesi*, *Esrarlı Köşk*, *Elmaslar İçinde ve Kaybolan Adam* adlı öyküleri, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin A2 seviyesi kazanımları ve metindilbilimsel ölçütleri dikkate alınarak uyarlanmıştır (Kutlu, 2021).

[42] Tuğrul, F. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Refik Halit Karay'ın "Şeftali Bahçeleri" adlı hikâyesinin A1-A2 düzeyine göre sadeleştirilmesi*. [Doktora Tezi]. Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi.

Tuğrul'un, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Refik Halit Karay'ın Şeftali Bahçeleri Adlı Hikâyesinin A1-A2 Düzeyine Göre Sadeleştirilmesi*

başlıklı yüksek lisans tezinde metindilbilimsel ölçütlere göre *Şeftali Bahçesi* hikâyesi A1-A2 seviyesi hedef ve kazanımlarına göre sadeleştirilmiştir (Tuğral, 2021).

[43] Yılmaz, Y. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretimi kapsamında Ömer Seyfettin'in bazı hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Yılmaz'ın, *Yabancılar Türkçe Öğretimi Kapsamında Ömer Seyfettin'in Bazı Hikâyelerinin B1 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Ömer Seyfettin'in *Gurultu, Türbe ve Bir Hayır* hikâyesi isimli hikâyeleri sadeleştirilmiştir. B1 seviyesine uyarlanan metinler sadeleştirilirken *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programındaki B1 seviyesinin gramer ve kazanımları esas alınmıştır*. *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* okuma kazanımları da göz önünde bulundurulmuştur (Yılmaz, 2021).

[44] Erişkin, S. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için metin uyarlama* [Yüksek Lisans Tezi]. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Erişkin'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisi İçin Metin Uyarlama* isimli yüksek lisans tezinde Sabahattin Ali'nin *Sırça Köşk ve Beyaz Bir Gemi* isimli öyküleri *Ankara TÖMER* ve *Yedi İklim* kitap setlerindeki dil bilgisi yapılarından hareketle A2 ve B2 dil düzeylerine göre uyarlanmıştır. Metot olarak Krashen'in anlaşılabilir girdi kuramı esas alınmıştır (Erişkin, 2022).

[45] Erişkin. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatısal metinlerin yazınsal göstergebilim yöntemiyle sadeleştirilmesi: Kürk Mantolu Madonna Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Erişkin'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Anlatısal Metinlerin Yazınsal Göstergebilim Yöntemiyle Sadeleştirilmesi: Kürk Mantolu Madonna Örneği* isimli yüksek lisans tezinde yazınsal göstergebilim çözümleme aşamalarındaki bilgiler kullanılarak yeniden yazılıp özetlenmiştir. Bu tezde metin sadeleştirme tekniklerinden özetleme tekniği kullanılmıştır (Erişkin, 2022).

[46] Güler, A. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde orta (B2) ve ileri (C1-C2) düzeyde hikâyelerin oluşturulması ve incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.

Güler'in, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Orta (B2) ve İleri (C1-C2) Düzeyde Hikâyelerin Oluşturulması ve İncelenmesi* isimli yüksek lisans tezinde C1 düzeyinde yazılan on bir hikâye ve Kırgız edebiyatından seçilen iki hikâye üzerinde çalışılmıştır. Aşım Cakırbekov tarafından kaleme alınan *Biz Babasız Büyüdük* adlı hikâyeler Dr. Orhan Söylemez ve Dr. Kemal Göz tarafından Türkiye Türkçesine aktarılmıştır. *Otobüste* hikâyesi ise Dr. Orhan Söylemez ve Dr. Halit Aşlar tarafından hazırlanan *Çağdaş Kırgız Hikâyeleri Antolojisi*nden seçilmiştir (Güler, 2022).

[47] Güney, H. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Mustafa Orakçı'nın Levent Çanakkale'de adlı kitabının metinsellik ölçütlerine göre sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi.

Güney'in, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Musrafa Orakçı'nın Levent Çanakkale'de Adlı Kitabının Metinsellik Ölçütlerine Göre Sadeleştirilmesi* isimli yüksek lisans tezinde *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve Nihal Çalışkan tarafından hazırlanan düzeylere göre sözcük listesi dikkate alınmıştır. Eser A1-A2 seviyesine uyarlanmıştır (Güney, 2022).

[48] Işık, D. (2022). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metindeğiştirimi: Mustafa, Kutlu'nun*

“Rüzgârın Oğlu” hikâyesi örneği. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Işık'ın, *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun “Rüzgârın Oğlu” Hikâyesi Örneği* isimli yüksek lisans tezinde Mustafa Kutlu'nun *Rüzgârın Oğlu* adlı metni, A2 seviyesine uyarlanmıştır. Metnin güvenilirliğini ve seviyeye uygunluğunu ölçmek amacıyla, beş uzmanın görüşüne başvurulmuş ve bu görüşler doğrultusunda metnin son şekli oluşturulmuştur.

Uyarlanan ve özgün metinler; söylem ve anlatı çözümlemesi, okunabilirlik düzeyleri ve söz varlığı öğelerinin kullanımı açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ayrıca, değiştirilmiş metnin A2 seviyesi öğrencileri için uygunluğu ve kullanılabilirliği metinlerin on üç öğrenciye uygulanması üzerinden değerlendirilmiştir. Bu süreçte, öğrencilerin metni anlama düzeyleri de ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Çalışma, A2 seviyesindeki öğrencilerin metni kavrama ve dil gelişimlerini destekleme potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır (Işık, 2022).

[49] Kaya, B. S. (2022). *Türk edebiyatındaki denemelerin Yabancılarla Türkçe öğretimi için B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi.

Kaya'nın, *Türk Edebiyatındaki Denemelerin Yabancılarla Türkçe Öğretimi İçin B1 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Türk edebiyatının önemli yazarlarından Rasim Özdenören'in *Öykü Yazmak*, Sezai Karakoç'un *Edebiyat ve İnsan*, Nurullah Ataç'ın *Ahlâk ve Ahmet Haşim'in Kımıldamayan Işıklar* adlı denemeleri seçilmiştir. B1 seviyesindeki öğrencilerin dil yapıları üzerindeki hâkimiyet düzeyi, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin B1 seviyesindeki kazanımları ve metindilbilimsel ölçütler temel alınarak belirlenmiştir. Uyarlama işlemi bu kriterler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir (Kaya, 2022).

[50] Ocak, Ö. (2022). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın “Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği” adlı hikâyelerinin B2 seviyesinde uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir: Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi.

Ocak'ın, *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın “Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği” Adlı Hikâyelerinin B2 Seviyesinde Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde, okuma metinleri oluşturmak amacıyla Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın *Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşeği* adlı hikâyeleri, B2 seviyesine uygun şekilde uyarlanmıştır. Tarama yöntemi kullanılarak yürütülen bu çalışmada, metinlerin dil seviyesi bakımından uygun hale getirilmesi için *Yabancı Dil Olarak Türkçe Programı* referans alınmıştır. Çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmek ve dil öğrenim süreçlerine katkı sağlamak amacıyla yapılmıştır (Ocak, 2022).

[51] Özcan, H. Z. (2022). *Köroğlu destanının B1 düzeyine uyarlamasının okuduğunu anlamaya etkisi üzerine bir araştırma*. [Doktora Tezi]. Uşak: Uşak Üniversitesi.

Özcan'ın, *Köroğlu Destanının B1 Düzeyine Uyarlamasının Okuduğunu Anlamaya Etkisi Üzerine Bir Araştırma* isimli doktora tezinde *Köroğlu Destanı* sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma teknikleri kullanılmak suretiyle B1 düzeyine uyarlanmıştır. Uyarlamalar sonucunda yapılan ölçme neticesinde *Köroğlu'nun Zuhuru* isimli metnin diğer metinlere göre daha çok anlaşılabilirdiği tespit edilmiştir (Özcan, 2022).

[52] Şimşek, C. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yazınsal metinlerin farklı seviyelere göre uyarlanması: Fakir Baykurt-Barış Çöreği örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Şimşek'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Yazınsal Metinlerin Farklı Seviyelere Göre Uyarlanması: Fakir Baykurt-Barış Çöreği Örneği* isimli yüksek lisans tezinde Fakir Baykurt'un Barış Çöreği adlı hikâyesi A1 ve A2 seviyelerine uygun şekilde sadeleştirilmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Sadeleştirme işlemine geçmeden önce, hikâyenin özgün halinin seviyesini belirlemek amacıyla, alanında uzman 25 yabancı dil olarak Türkçe öğreticisine hikâye seviyesi belirleme anketi uygulanmıştır. Anket sonuçları, hikâyenin özgün halinin B1 seviyesinde olduğunu göstermiştir (Şimşek, 2022).

[53] Şimşek, E. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde efsane metnlerinin dinleme metni olarak B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.

Şimşek'in, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Efsane Metnlerinin Dinleme Metni Olarak B1 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde, sözlü edebiyatın önemli unsurlarından biri olan efsaneler, B1 dil seviyesine uygun olarak dinleme metni haline getirilmiş ve ders kitabı dışında kullanılabilecek bir dinleme materyali kaynağı oluşturulması hedeflenmiştir. Uyarlama sürecinde, Gazi TÖMER'in B1 Dil Bilgisi kitabında yer alan dil bilgisi yapıları ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirlenen dinleme becerisi yeterlilikleri dikkate alınmıştır. Ayrıca, sözcüksel değişiklikler yapılırken *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü*'nden yararlanılmıştır (Şimşek, 2022).

[54] Özer, M. Ş. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde temel (A1-A2) ve orta (B1-B2) seviyelerde okuma metnlerinin oluşturulması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.

Özer'in, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Temel (A1-A2) ve Orta (B1-B2) Seviyelerde Okuma Metnlerinin Oluşturulması* isimli yüksek lisans tezinde, temel ve orta seviye Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeyi, bu süreçte yeni kelimelerin öğretilmesini ve çeşitli sorularla yazma ve konuşma becerilerinin güçlendirmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, *Orhan'ın Hayatla Mücadelesi* adlı metin kırk öğrenciye uygulanmıştır (Özer, 2022).

[55] Zorlu, E. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in Miras ve Gizli Mabed adlı hikâyelerinin A1-A2 seviyelerine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.

Zorlu'nun, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in Miras ve Gizli Mabed Adlı Hikâyelerinin A1-A2 Seviyelerine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinin evrenini Ömer Seyfettin'in tüm hikâyeleri oluştururken, örnekleme *Miras ve Gizli Mabed* adlı hikâyelerden oluşmaktadır. Örneklemede yer alan bu hikâyeler sadeleştirilirken, A1-A2 dil seviyesinde öğrenilmesi gereken dil yapıları dikkate alınmıştır. Uyarlama sürecinde, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin okuma kazanımları esas alınmış, ayrıca Gazi TÖMER ve Ankara TÖMER'in yabancılar Türkçe öğretimi için hazırladığı ders kitaplarındaki A1-A2 seviyesindeki dil bilgisi kazanımlarından yararlanılarak metinler uyarlanmıştır (Zorlu, 2022).

[56] Aksu, H. (2023). *Uluslararası öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için B1 düzeyinde metin uyarlama: Ömer Seyfettin-Gizli Mabed örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.

Aksu'nun, *Uluslararası öğrencilere Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi İçin B1 Düzeyinde Metin Uyarlama: Ömer Seyfettin-Gizli Mabed Örneği* isimli yüksek lisans tezi, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin B1 düzeyi okuma becerileri ve *Yeni İstanbul Türkçe* ders kitabının B1 seviyesindeki dilbilgisi içerikleri dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabının A1, A2 ve B1 düzeylerindeki ünite sonlarında yer alan kelime listeleri dikkate alınarak Ömer Seyfettin'in Gizli Mabret adlı hikâyesi B1 seviyesine uyarlanmıştır. Bu çalışmada, hikâyede geçen isimler, isim soylu kelimeler, kelime grupları ve fiiller sayısal olarak değerlendirilmiştir (Aksu, 2023).

[57] Aksu, Ş. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Nasreddin Hoca fıkralarının orta Türkçe (B1-B2) seviyelerinde kullanılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.

Aksu'nun, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Nasreddin Hoca Fıkralarının Orta Türkçe (B1-B2) Seviyelerinde Kullanılması* isimli yüksek lisans tezinde Nasreddin Hoca fıkralarının Yabancılar Türkçe öğretiminde öğretilmesi gerekliliği kültür aktarımı bağlamında değerlendirilmiştir. Aksu, on beş Nasreddin Hoca fıkrasını *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde yer alan kurallar çerçevesinde A1, A2, ve B1 seviyelerine uyarlamıştır (Aksu, 2023).

[58] Asaroğlu, M. E. (2023). *Ahmet Ümit'in "Masal İçinde Masal" adlı eserinin yabancılar Türkçe öğretiminde B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Asaroğlu'nun, *Ahmet Ümit'in "Masal İçinde Masal" Adlı Eserinin Yabancılar Türkçe Öğretiminde B1 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki öğrencilerin dil seviyelerine uygun bir kaynak oluşturmak amacıyla Ahmet Ümit'in masalları incelenmiştir. Örnekleme, Doğan Egmont Yayınları'ndan çıkan *Ahmet Ümit, Masal Masal İçinde* isimli kitapta yer alan *Masal Masal İçinde, Şapkacı'nın Anlattıkları, Müezzin'in Anlattıkları, Demirci'nin Anlattıkları, Kuyumcu'nun Anlattıkları ve Köradam'ın Anlattıkları* isimli masallardan oluşturmaktadır. Hikâyelerin uyarlanmasında, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* esas alınarak hazırlanmış olan *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi* setinde yer alan B1 düzeyindeki dil bilgisi konuları ve okuma kazanımları esas alınmıştır (Asaroğlu, 2023).

[59] Başkapan, A. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Hasan Boğuldu hikâyesinin A2 seviyesine uyarlamasının kullanılabilirliği üzerine bir araştırma*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Başkapan'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Hasan Boğuldu Hikâyesinin A2 Seviyesine Uyarlamasının Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma* isimli yüksek lisans tezinde Sabahattin Ali'nin *Hasan Boğuldu* hikâyesinin, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzeyindeki öğrencilere yönelik olarak uyarlanmasını amaçlanmıştır. Uyarlama süreci, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* çerçevesinde ve metindilbilimsel ölçütlerden bağdaşıklık ve bağlaşıklık ilkelerine göre gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmektir. Uygulama, İstanbul'da bulunan bir dil merkezinin A2 seviyesindeki iki farklı şubesinde gerçekleştirilmiştir (Baskapan, 2023).

[60] Beler, F. E. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Sait Faik Abasıyanık'ın "Karanfiller ve Domates Suyu" ile "Bir Kaya Parçası Gibi" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Bel'er'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sait Faik Abasıyanık'ın "Karanfiller ve Domates Suyu" ve "Bir Kaya Parçası Gibi" Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlama Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde Sait Faik Abasıyanık'ın *Karanfiller ve Domates Suyu* ile *Bir Kaya Parçası Gibi* adlı eserleri, A2 düzeyindeki yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere uygun hale getirilmek amacıyla uyarlanmıştır. Çalışmanın amacı, özgün Türk Edebiyatı metinlerinin yabancı dil öğretiminde daha fazla yer almasını sağlamaktır. Uyarlama

sürecinde, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmış ve metinler değiştirim tekniği ile sadeleştirilmiştir. Çalışmada *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* ve *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Çalışma Kitabı*ndaki A2 seviyesine uygun dil bilgisi yapıları temel alınmıştır. Çalışma, alan uzmanlarının görüşlerine sunulurken düzenlenmiş ve son hâliyle beş öğrenci üzerinde bir uygulama çalışması yapılmıştır (Belç, 2023).

[61] Çakmak, M. Ö. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Orhan Veli Kanık'ın Hoşgör Köftçisi kitabının A1-A2-B1-B2 düzeyinde uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Çakmak'ın, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Orhan Veli Kanık'ın Hoşgör Köftçisi Kitabının A1-A2-B1-B2 düzeyinde uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde okuma becerisinin geliştirilmesi ve pekiştirilmesine yönelik ek materyal sağlamak amaçlanmıştır. Yapılan bu çalışmada, Orhan Veli Kanık'ın *Hoşgör Köftçisi* adlı öykü kitabındaki *Baharın Ettikleri*, *Denize Doğru*, *Hoşgör Köftçisi*, *İşsizlik*, *Kan* ve *Öğleden Sonra* adlı öyküler, A1, A2, B1 ve B2 düzeylerinde sadeleştirilmiştir.

Metinler sadeleştirilirken, bu seviyelere uygun dil bilgisi yapılarını tespit etmek amacıyla *Yeni Hitit 1*, *Yeni Hitit 2* ve *Yeni Hitit 3* adlı yabancılar için Türkçe ders kitapları temel alınmıştır. Sadeleştirme işlemi sırasında, metinler üzerinde metin değiştirim teknikleri uygulanmış ve seviyelere uygun şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca, sadeleştirilmiş metinlerde kullanılan söz varlığını belirlemek ve "Sözlükçe" kısmını oluşturmak amacıyla, *Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük*'ten yararlanılmıştır. Bu çalışma, farklı seviyelerdeki öğrencilere uygun okuma materyalleri sunarak, onların okuma becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmayı hedeflemiştir (Çakmak, 2023).

[62] Çelik, Ş. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin metin uyarlama öz yeterlik algıları*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.

Çelik'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Metin Uyarlama Öz Yeterlik Algıları* isimli yüksek lisans tezinde, çalışma grubunu yabancı veya ikinci dil olarak Türkçe öğreten 231 kişi oluşturmuştur. Araştırma bulguları, Türkçe öğreten kişilerin metin uyarlama becerilerinin yüksek bir öz yeterlik düzeyine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra, yazma eğitimi, öğrenim seviyesi, deneyim, kitap okuma sıklığı ve düzenli yazı yazma alışkanlığı gibi değişkenlerle metin uyarlama öz yeterliği arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, metin uyarlama becerisini etkileyen faktörlere ışık tutmaktadır (Çelik, 2023).

[63] Keleş, İ. (2023). *Sabahattin Ali'nin "Değirmen" hikâyesinin metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki öğrenciler için uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bartın: Bartın Üniversitesi.

Keleş'in, *Sabahattin Ali'nin "Değirmen" Hikâyesinin Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B1 Düzeyindeki Öğrenciler İçin Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde ders dışı okuma yapmak isteyen öğrencilere yönelik okuma materyali ihtiyacını karşılamak amacıyla, Sabahattin Ali'nin *Değirmen* adlı hikâyesi, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki öğrenciler için uyarlanmıştır. Uyarlama sürecinde, metindilbilimsel ölçütler temel alınmıştır. Bu çalışma, B1 düzeyindeki öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmelerine ve Türkçeye yönelik ilgilerini artırmalarına katkı sağlamayı amaçlamaktadır (Keleş, 2023).

[64] Maldonado, B. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Molière'in Hastalık Hastası adlı eserinin A2 seviyesine uygun uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Maldonada'nın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Molière'in Hastalık Hastası Adlı Eserinin A2 Seviyesine Uygun Uyarlama Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde, metin uyarlama adımları ve *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* doğrultusunda A2 düzeyine uygun beceriler incelenmiştir. Hem konuşma hem de okuma becerilerini geliştirmeye yönelik bir uyarlama elde etmek amacıyla Molière'in *Hastalık Hastası* adlı oyunu üzerinde çalışılmıştır (Maldonado, 2023).

[65] Polat, M. (2023). *Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Masal Metinlerinin B1 Düzeyinde Uyarlanması: Naki Tezel'in Türk Masalları Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.

Polat'ın, *Türkçe öğrenen yabancılar için masal metinlerinin B1 düzeyinde uyarlanması: Naki Tezel'in Türk Masalları örneği* isimli yüksek lisans tezinde Naki Tezel'in *Türk Masalları* adlı eserinden temalara ve kazanımlara uygun olacak şekilde seçilen masallar belirli ölçütler çerçevesinde B1 düzeyindeki öğrenciler için uyarlanmıştır. Çalışmada *Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* ve bu programda yer alan dil yapıları ve kazanımlar esas alınmıştır (Polat, 2022).

[66] Sediqli, M. S. (2023). *Farklı dildeki edebî eserlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı: Gülnar ve Ayna eserinin Türkçe B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ordu: Ordu Üniversitesi.

Sediqli'nin, *Farklı Dildeki Edebî Eserlerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanımı: Gülnar ve Ayna Eserinin Türkçe B1 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Afganistan'ın ünlü yazarı Mohammad Azam Rahnoward Zaryab'ın *Gülnar ve Ayna* isimli Farsça eseri Türkçeye çevrilmiştir. Çevrilen eser B1 seviyesine göre sadeleştirilmiştir. Referans kaynağı olarak Türkçenin *Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* ve İstanbul Üniversitesi tarafından yayınlanan, *Yeni İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1, A2, B1* düzeyi ders kitapları kullanılmıştır. Uyarlanan romanın sonuna Türkçe-Türkçe Sözlük bölümü eklenmiştir. Bunun yanında öğrencilerin düzeyine uygun etkinlikler hazırlanmıştır (Sediqli, 2023).

[67] Şahin, B. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in hikâyelerinin A2 seviyesine Uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Şahin'in, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde, Türk edebiyatının önemli yazarlarından biri olan Reşat Nuri Güntekin'in altı hikâyesi metin değiştirim ölçütleri çerçevesinde A2 dil seviyesine uyarlanmıştır. Bu işlemler için *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* incelenip kazanımları belirlenmiştir. Çalışmada *Yeni Hitit 1* kitabındaki söz varlığı ve dilbilgisi yapıları esas alınmıştır. Sözlüksel değiştirim için kitaptaki söz varlığının yanı sıra *Türkçe Ulusal Derlemi*'ne başvurulmuştur (Şahin, 2023).

[68] Dinçkurt, N. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere metin dil bilimsel ölçütler çerçevesinde bir metin değiştirim denemesi: Rifat Ilgaz-Şeker Kutusu*. [Yüksek Lisans Tezi]. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.

Dinçkurt'un, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılmak Üzere Metin Dil Bilimsel Ölçütler Çerçevesinde Bir Metin Değiştirim Denemesi: Rifat Ilgaz-Şeker Kutusu* isimli yüksek lisans tezinde Rifat Ilgaz'ın *Şeker Kutusu* hikâyesi A2 seviyesinde uyarlanarak ders dışı okuma ihtiyacını gidermeye yönelik materyal kazandırılmak amaçlanmıştır. Türkçeyi

yabancı dil olarak öğretme amaçlı hazırlanmış setlerden *Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı*, *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı* gibi kaynakların yanında *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nden faydalanılarak oluşturulan seviyelere göre, öğrenenlerde bulunması beklenen hedef dil yapıları belirlenmiştir (Dinçkurt, 2024).

[69] Baştürk, Ali. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirim teknikleri çerçevesinde Yaşar Kemal'in "Halis Serkisof" ve "Kavun Karpuz" adlı öykülerinin A2 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Baştürk'ün, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirim Teknikleri Çerçevesinde Yaşar Kemal'in "Halis Serkisof" ve "Kavun Karpuz" Adlı Öykülerinin A2 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde, Yaşar Kemal'in *Halis Serkisof* ve *Kavun Karpuz* adlı öyküleri A2 seviyesindeki öğrenciler için çeşitli metin uyarlama teknikleri kullanılarak sadeleştirilmiştir. A1-A2 seviyesine uygun sözcüklerin belirlenmesinde, bu alana yönelik hazırlanmış seviye bazlı kelime listeleri ve derlem temelli sıklık listeleri kullanılmıştır. Ayrıca, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* A1-A2 seviyesi okuma becerisi kazanımları ile T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Türkçenin *Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* A1-A2 okuma becerisi kazanımları da çalışma sürecinde dikkate alınmıştır (Baştürk, 2024).

[70] Binzet, D. (2024). *Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.

Binzet'in *Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" Öyküsünün Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi A2 Düzeyine Uyarlanması, Okuma Hızı ve Kavranabilirliği* isimli yüksek lisans tezinde Miyase Sertbarut'un tüm eserlerinin incelenmesi aşamasının ardından; "Erik Çekirdekleri" adlı öyküsü A2 seviyesine uyarlanmış; ardından uyarlanan metin okuma hızı ve kavranabilirlik bakımından ölçülmüştür. Öykü, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nin hedef kazanımlarına göre uyarlanmış ve uyarlama esnasında *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti* ders kitaplarındaki A1-A2 düzeyi dil kazanımları, gramer ve sözcük bilgisi ölçütleri göz önünde bulundurulmuştur (Binzet, 2024).

[71] Burak, Ö. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Orhan Kemal'in bazı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması ve etkileşimli okunmasına yönelik durum çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.

Burak'ın *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Orhan Kemal'in Bazı Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlanması ve Etkileşimli Okunmasına Yönelik Durum Çalışması* isimli yüksek lisans tezinde seçilen eserler, sezgisel yaklaşımla uyarlanırken sadeleştirme ve genişletme biçimlerine başvurularak A2 seviyesine uygun hale getirilmiştir. Uyarlamalar, *Yeni İstanbul Yabancılar için Türkçe A2 kitabı* söz varlığı ve dilbilgisi yapılarıyla *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni*'nde yer alan okuma kazanımları esas alınarak yapılmıştır. Ardından etkileşimli okumaya imkân verebilmesi için süreç odaklı çeşitli soru tipleri barındıran hikâye etkinlikleri hazırlanmıştır. Uyarlanmış hikâyelerden hareketle yürütülen uygulama kapsamında, İstanbul'da bir vakıf üniversitesinin TÖMER bünyesinde eğitim-öğretim görmekte olan 15 uluslararası öğrenci ile yaklaşık 6 hafta çalışılmıştır. (Burak, 2024).

[72] Bulut, H. (2024). *Eflatun Cem Güney'in derlediği masalların yabancılar Türkçe öğretiminde B1-B2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]: Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Bulut'un *Eflatun Cem Güney'in Derlediği Masalların Yabancılar Türkçe Öğretiminde B1-B2 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde birçok Türk masalını

okuyucuyla buluşturan Eflatun Cem Güney'in derlediği masalların yabancılarla Türkçe öğretiminde B1-B2 seviyelerine uygun hâle getirilmesi hedeflenmiştir. Çalışma, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında Eflatun Cem Güney'in Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları tarafından çıkarılan *Masallar* kitabındaki masallar hedef dil yapılarına göre düzenlenmiş, hedef seviyeye uygun olmayan sanatlı söyleyişler, mecazlar ve karmaşık yapılar seviyeye göre uyarlanmıştır. Metinlerde hedef dil seviyesine uygun olmayan dil yapıları Türkiye Maarif Vakfı'nın hazırlamış olduğu *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı* ve *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni*'nde yer alan okuma kazanımlarına göre belirlenmiştir. Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Türkçe öğretim seviyesine ait kazanımlar göz önüne alınarak hedef dil yapıları belirlenmiştir (Bulut, 2024).

[73] Gelmez, E. (2024). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bağlamında Satuk Buğra Han Destanı'nın B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Antep: Gaziantep Üniversitesi.

Gelmez'in, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Bağlamında Satuk Buğra Han Destanı'nın B1 Düzeyine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Türk edebiyatına ait Satuk Buğra Han Destanı inceleme nesnesi olarak kabul edilmiştir. *Satuk Buğra Han Destanı*'nın özgün hâli Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı*'nda yer alan ortaöğretim (lise) B1 düzeyi izlenince tablosundaki okuma becerisi kazanımları ve dil yapıları dikkate alınarak uyarlanmıştır (Gelmez, 2024).

[74] Gündüz, U. (2024). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde edebî metinlerin yazınsal göstergebilim aracılığıyla özetlenip uyarlanması: Ayaşlı ile Kiracıları örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.

Gündüz'ün *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Edebî Metinlerin Yazınsal Göstergebilim Aracılığıyla Özetlenip Uyarlanması: Ayaşlı ile Kiracıları Örneği* isimli yüksek lisans tezinde Memduh Şevket Esendal'ın *Ayaşlı ile Kiracıları* eserinin yazınsal göstergebilim aracılığıyla çıkarılan özeti B1 seviyesine uyarlanmıştır. Önce *Ayaşlı ile Kiracıları* eserinin yazınsal göstergebilim aracılığıyla çözümlemesi yapılmıştır. 28 kesite ayrılan eserin her kesitine uygun olarak parçalar metinden alınmıştır. Daha sonra Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanmış *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı*'ndaki B1 düzeyi dil bilgisi yapıları dikkate alınarak çıkarılan özeti uyarlaması yapılmıştır. Uyarlama yapılırken *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* okuma becerilerine yönelik kazanımlar da dikkate yönelik kazanımlar da dikkate alınmıştır (Gündüz, 2024).

[75] Gür, Ç. (2024). *Mavisel Yener'in "Tırtıl Teyze" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.

Gür'ün, *Mavisel Yener'in "Tırtıl Teyze" Öyküsünün Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi A2 Düzeyine Uyarlanması, Okuma Hızı ve Kavranabilirliği* isimli yüksek lisans tezinde uyarlama çalışmalarının genellikle eski ve klasik eserler üzerine yapıldığına dikkat çekilmiştir. Bu sebeple çalışmada Mavisel Yener'in *Tırtıl Teyze* kitabı seçilmiş ve A2 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere uyarlanmıştır. Yapılan uyarlamada *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni*, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı*, A2 seviyesi okuma becerisi kazanımları ve seviyelere göre dil yapıları listesi, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü *Yabancı Diller Türkçe A2 Seviyesi Programı* gibi kaynaklardan uyarlama sürecinde yararlanılmıştır. Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak için 10 alan uzmanının görüşlerine başvurulmuştur (Gür, 2024).

[76] Hafif, A. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in "Aşk Mektupları" ve "Bir Yudum Su" hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.

Hafif'in *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in "Aşk Mektupları" ve "Bir Yudum Su" Hikâyelerinin B1 Seviyesine Uyarlanması* isimli yüksek lisans tezinde Reşat Nuri Güntekin'in kaleme aldığı *Aşk Mektupları* ve *Bir Yudum Su* hikâyelerinin uyarlanması gerçekleştirilmiştir. Betimsel bir araştırma olarak belgesel tarama yönteminin kullanıldığı çalışmada hikâyeler, yapısalcı yaklaşıma uygun olarak uyarlanmıştır. Uyarlama işlemleri *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni*'nde yer alan okuma becerisi kazanımlarını öğrencilere edindirmek amacıyla, Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan *Türkçenin Yabancı Dil olarak Öğretimi Programı*'nda yer alan B1 seviyesi dil yapıları ölçüt olarak kabul edilerek gerçekleştirilmiştir. Uyarlama işleminde Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında B1 seviyesine ait sözcükler göz önünde bulundurularak hikâyeden geçen sözcükler kontrol edilmiş ve henüz öğrenmedikleri sözcüklerin tespiti yapılmıştır. (Hafif, 2024).

[77] İbrahimoglu, F. (2024). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen görme engelliler için bir materyal çalışması: Memduh Şevket Esendal'ın Otlakçı hikâyesinin B1 seviyesine uyarlanması ve Braille alfabesi ile yazılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.

İbrahimoglu'nun, *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Görme Engelliler İçin Bir Materyal Çalışması: Memduh Şevket Esendal'ın Otlakçı Hikâyesinin B1 Seviyesine Uyarlanması ve Braille Alfabesi ile Yazılması* isimli yüksek lisans tezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen görme engelliler için bir materyal hazırlanmıştır. Memduh Şevket Esendal'ın *Otlakçı* hikâyesi, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı*'nda yer alan B1 seviyesindeki dil bilgisi yapıları ve *Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi* okuma-anlama becerisi kazanım ve dil düzeyleri için yeterlilik ölçütleri esas alınarak uyarlanmıştır. Uyarlama çalışmasında *Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı*'ndaki B1 dil yapıları da dikkate alınmıştır. Uyarlanan hikâye Braille alfabesiyle yazılmış ve uyarlama çalışmasına uygun olarak etkinlikler tasarlanmıştır (İbrahimoglu, 2024).

[78] İmamoğlu, D. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Anadolu efsanelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.

İmamoğlu'nun isimli yüksek lisans tezinde Salih Silsüpur'un Sinova yayınlarından çıkan *Uluğ Türkistan'dan Anadolu'ya Türk Efsaneleri 1* adlı kitabının 2. bölümünde yer alan Anadolu efsanelerinden *Kız Kulesi*, *Akdamar* ve *Hidrellez* efsaneleri seçilmiştir. Seçilen metinler *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni* esas alınarak A2 seviyesine uyarlanmıştır (İmamoğlu, 2024).

[79] Kızıtanrı, S. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B1 seviyesi için metin uyarlama: Billur Köşk masalları örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Siirt: Siirt Üniversitesi.

Kızıtanrı'nın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde B1 Seviyesi İçin Metin Uyarlama: Billur Köşk Masalları Örneği* isimli yüksek lisans tezinde, Milli Eğitim Bakanlığı'nın yüz temel eser listesinde yer alan *Billur Köşk Masalları*, bu çalışmanın temel evrenini oluşturmuştur. Örneklem olarak ise masal kitabındaki *Billur Köşk ile Elmas Gemi*, *Muradına Eren Dilber*, *Sefâ ile Cefâ* ve *Ali Cengiz Oyunu* masalları seçilmiştir. Bu masalların, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B1 seviyesindeki öğrenciler için uygun bir okuma materyali olarak uyarlanması amaçlanmıştır.

Uyarlama sürecinde, tarama yöntemi ile metinlerde B1 seviyesine uygun olmayan dil bilgisi yapıları ve kelimeler belirlenmiştir. Dil yapılarının ve kelimelerin düzeye uygun hale getirilmesinde, *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni*, *Yabancılar Türkçe Öğretimi*

Programı, YÖKTEZ ve DergiPark Akademik kaynaklarındaki uyarlama çalışmaları dikkate alınmıştır. Ayrıca, Aydın (2015) tarafından hazırlanan kelime sıklığı çalışması ile deyim ve atasözlerinin seviyeye uygun olanlarının belirlenmesi amacıyla ilgili söz varlığı çalışmaları da kullanılmıştır (Kızıtanrı, 2024).

[80] Ünlütürk. (2024). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde klasik edebi metinlerin kullanılması Samipaşazade Sezai'nin 'Kediler' isimli hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bursa:Uludağ Üniversitesi.

Ünlütürk'ün, *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Klasik Edebi Metinlerin Kullanılması Samipaşazade Sezai'nin 'Kediler' İsimli Hikâyesinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi* isimli çalışmasında Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni dikkate alınarak Kediler metni B1 seviyesinde sadeleştirilmiştir. Kelime yoğunluğunu azaltmak için cümle akışı ve metnin anlamı üzerinde önemli yere sahip olmayan kelimeleri de metinden çıkarılmıştır. Metin sadeleştirme uygulaması tamamlanarak alanda ihtiyaç duyulan okuma materyallerine katkıda bulunmak, sadeleştirme çalışmaları için bir örnek sunmak hedeflenmiştir (Ünlütürk, 2024).

[81] Yazar, E. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama bağlamında Türk masallarından yararlanma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

Yazar'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama Bağlamında Türk Masallarından Yararlanma* isimli yüksek lisans tezinde, Pertev Naili Boratav ve Ignac Kunos'un derlediği *Türk masalları* isimli eserinden seçilen yedi masal, açıklama, genişletme, sadeleştirme, eksiltme ve kolaylaştırma teknikleri kullanılarak uyarlanmıştır. *Türkçenin Yabancı Dil Öğretimi Programında* yer alan dört temel dil becerisi için en fazla kazanımın hedeflendiği B1 dil düzeyinde okuma materyali hazırlanarak alana katkı sağlayacağı düşünülmüştür (Yazar, 2024).

[82] Yıldız, N. (2024). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde Muallim Naci'nin "Ömer'in Çocukluğu" adlı anısının B1 seviyesine uyarlanması ve okuduğunu anlama becerisine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.

Yıldız'ın *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Muallim Naci'nin "Ömer'in Çocukluğu" Adlı Anısının B1 Seviyesine Uyarlanması ve Okuduğunu Anlama Becerisine Etkisi* isimli yüksek lisans tezinde Muallim Naci'nin *Ömer'in Çocukluğu* isimli anı türündeki eser, metin değiştirme ilkelerinden koruma, silme, genişletme, sözcüksel değiştirme ve sözdizimsel değiştirme teknikleri kullanılarak B1 seviyesine uyarlanmıştır. Çalışmada Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni incelenmiş olup İstanbul Üniversitesi Yeni İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 seviyesi ders kitabındaki B1 seviyesi dil bilgisi yapıları ve söz varlıkları esas alınmıştır. Yarı deneysel modelin kullanıldığı çalışmada İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören B1 seviyesindeki 10 öğrenciye metnin özgün hâli, yine aynı seviyedeki diğer 14 öğrenciye de metnin uyarlanmış hâli okutulmuş ardından öğrencilerden metnin sonundaki okuduğunu anlamaya yönelik sorulara yanıt verilmesi istenmiştir (Yıldız, 2024).

İncelenen Kitaplar

[1] Mutlu, H. & Çinpolat, E. (2024), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi*, Ankara: Vizetek Yayınları.

Metin değiştirimi alanında yazılan ilk kitaptır. Kitap, dil öğretiminde edebi metinlerden faydalanma, dilbilimsel bakış açısıyla uygulamalı metin değiştirimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanındaki metin uyarlama çalışmaları, Türkçenin

yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlamaya yönelik bir uygulama başlıklarını taşıyan dört ana bölümden oluşmaktadır. Kitabın metin uyarlama çalışmalarıyla ilgili bölümünde 2022-2024 yılları arasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlamaları konusunu ele alan 30 tezden elde edilen veriler sunulmuştur. Kitabın uygulama kısmında daha önce Farsçadan Türkçeye tercüme edilip yüksek lisans tezi olarak çalışılan Afgan edebiyatının en önemli temsilcilerinden Mohammad Azam Rahnaward Zaryab'ın *Gülzar ve Ayna* isimli romanı uyarlama metni olarak seçilmiş ve B1 dil seviyesine uyarlanmıştır.

İncelenen Kitap Bölümleri

[1] Şahin, H. & Domazetova, Z. (2023). Türkçenin ikinci / yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlama, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *Türkçenin İkinci / Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel Kavramlar ve Bilgiler*, İzmir: Duvar Yayınları,

Harun ve Domazetova'nın, *İkinci / Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Uyarlama, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* isimli çalışmalarında metin uyarlama çalışmalarının süreçleri ve metotları ele alınmıştır. Metin uyarlama metotları şu başlıklar altında verilmiştir: Sadeleştirme, genişletme, kolaylaştırma, kısaltma, bölme, özetleme, açıklama, basitleştirme, düşürme, yerine koyma, eksiltme, düzenleme (Şahin & Domazetova, 2023).

[2] Kınay. D. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar - Yöntemler - Beceriler - Uygulamalar* (Ed. Yıldırım, F. & Tüfekçioğlu, B.), Ankara: Pegem Yayınları.

Kınay'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama* isimli çalışması kitap bölümü olarak ele alınmıştır. Kınay çalışmasında özgün metin, otantik metin, sadeleştirme vb. kavramları detaylandırmış ve örnekler vermiştir (Kınay, 2015).

Makaleler

[1] Durmuş, M. (2013). İkinci/yabancı dil öğretiminde sadeleştirilmiş metin sorunları üzerine. *Bilig*, 65, 135-150.

Durmüş'un, *İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Sadeleştirilmiş Metin Sorunları Üzerine* isimli çalışmasında sadeleştirilme sürecine hâkim olan yaklaşımlar ve sadeleştirme metodunun bilimsel aşamalarına dair önemli görülen noktalar, belirli sorular çerçevesinde ele alınmıştır. Çalışma, bu alanda araştırma yapmak isteyenlere bir literatür sunmaktadır (Durmüş, 2013).

[2] Durmuş, M. (2013). İkinci/yabancı dil öğretiminde özgün ve değiştirilmiş dilsel girdi üzerine. *Turkish Studies*, 8(1), 1291-1306.

Durmüş, *İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Özgün ve Değiştirilmiş Dilsel Girdi Üzerine* isimli çalışmasında dil öğretim sürecinde otantik metinleri veya dönüştürülmüş metin türlerini ortaya çıkaran kuramsal özellikleri, bu türlerin birbirlerine göre yararlı bulunan veya anlamayı güçleştiren yönlerini konuyla ilgili oluşmuş temel literatür dahilinde ortaya koymuştur (Durmüş, 2013).

[3] Durmuş, M. (2013). Metin değişiminin dilbilimsel süreçleri. *JASSS*, 6(4), 391-408.

Durmüş, *Metin Değişiminin Dilbilimsel Süreçleri* isimli çalışmasında metin ile hedef metin arasındaki ortaya çıkabilen dilbilimsel süreçleri incelemiş ve yabancı kaynaklardan beslenmiştir. Metin değişiminin dilbilimsel süreçlerine dair anlamsal değişim

niteliklerini de gösteren söz varlığı, söz dizimi düzeylerinde yapılabilecek dilbilimsel işlemler ile ilgili tespitlere yer verilmiştir (Durmuş, 2013).

[4] Bölükbaş, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin dil düzeylerine göre sadeleştirilmesi. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 924-935.

Bölükbaş'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Metinlerinin Dil Düzeylerine Göre Sadeleştirilmesi* isimli çalışmasında, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* dikkate alınarak seçilen örnek paragraflar A1-A2 ve B1-B2 seviyesine uyarlanmıştır (Bölükbaş, 2015).

[5] Kaya, M. & Nurlu, M. (2017). Özgün ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için sadeleştirilmiş metinlerde fiilimsi kullanımı: Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yıkı Atı örneği. *Turkish Studies*, (12)28, 325-342.

Kaya ve Nurlu'nun, *Özgün ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi İçin Sadeleştirilmiş Metinlerde Fiilimsi Kullanımı: Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yıkı Atı* isimli çalışmalarının amacı *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'ne uygun olarak A2 düzeyinde sadeleştirilen *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* ve *Yıkı Atı* adlı eserlerin özgün ve sadeleştirilmiş metinlerinde fiilimsilerin kullanımının incelenmesidir (Kaya & Nurlu, 2017).

[6] Ustaoglu, A. vd. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Sabahattin Ali'nin "Ayrın", Ayşe Filiz Yavuz'un "Kabak Tatlısı" ve Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama denemeleri. 5. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi Kitabı, 1069-1082.

Ustaoglu'nun, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sabahattin Ali'nin "Ayrın", Ayşe Filiz Yavuz'un "Kabak Tatlısı" ve Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlama Denemeleri* isimli çalışmasında Türk edebiyatının farklı dönemlerinden Sabahattin Ali'nin *Ayrın*, Ayşe Filiz Yavuz'un *Kabak Tatlısı* ve Ömer Seyfettin'in *Üç Nasihat* hikâyeleri A2 seviyesine uyarlanmıştır. Alan yazına katkı sağlanması amacıyla uyarlanan bu hikâyeler *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve metindilbilim kıstasları esas alınarak A2 düzeyine uyarlanmıştır (Ustaoglu, A. vd., 2018).

[7] Durmuş, M. & Cihangir, S. (2018). Yabancılarla Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin sadeleştirilmesi: Gazi Üniversitesi Yabancılarla Türkçe Öğretim Seti Örneği. *International Journal of Language Academy*, 6, (5), 684-694.

Durmuş ve Cihangir'in, *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Okuma Metinlerinin Sadeleştirilmesi: Gazi Üniversitesi Yabancılarla Türkçe Öğretim Seti Örneği*, isimli çalışmalarında Gazi Üniversitesi Yabancılarla Türkçe Öğretim Setinde yer alan okuma metinleri incelenerek otantik metinlerin kullanım sıklığı araştırılmıştır. Otantik ve değiştirilmiş metinlerin dil seviyelerine göre farklı yönlerden sadeleştirildiği tespit edilmiştir (Durmuş & Cihangir, 2018).

[8] Boztoprak, F. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde edebi metin örneklerinden Taşeli masalları. VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 12-13 Aralık 2019, İstanbul: YTÜ Sosyal Bilimler Üniversitesi Yayınları, 1012-1021.

Boztoprak'ın, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Edebi Metin Örneklerinden Taşeli Masalları* isimli çalışmasında, Taşeli masallarından yararlanılarak öğrencilerin dinlediğini anlama, okuduğunu anlama, konuşma ve yazma gibi temel dil becerilerinin yanı sıra, telaffuz ve iletişim becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Çalışmada sunulan örnekler, *Avrupa Diller İçin Ortak Başvuru Metni*'nde tanımlanan B1 seviyesine uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çalışma ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde,

Türk kültür kodlarının taşıyıcısı olan masalların önemi ve rolleri üzerinde durulmaya çalışılmıştır (Boztoprak, 2019).

[19] Demirel, İ. (2020). Yabancı dil/ikinci dil öğretiminde metin seçimi ve dilbilimsel kavramlar çerçevesinde metin uyarlama. *Kastamonu Eğitim Araştırmaları Yıllığı*, 553-665.

Demirel'in, *Yabancı Dil/İkinci Dil Öğretiminde Metin Seçimi ve Dilbilimsel Kavramlar Çerçevesinde Metin Uyarlama* isimli çalışmasında metin uyarlama alanındaki terimler dil bilimsel olarak açıklanmıştır (Demirel, 2020).

[10] Ayar & Kurt. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki uyarlanmış metinlerin uyarlanma durumları: Yeni Hitit Örneği. *Turkish Studies Educational Sciences*, 15(3), 1521-1536.

Ayar ve Kurt'un, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Uyarlanmış Metinlerin Uyarlanma Durumları: Yeni Hitit Örneği* isimli çalışmalarında inceleme öncesinde, *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe B1 Öğretim Setindeki* uyarlanmış metinler tespit edilmiş, bu metinlerin özgün kaynaklarına ulaşılmış ve metin uyarlama ölçütlerine göre bir değerlendirme aracı hazırlanmıştır. Uyarlama işlemleri, *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe A1-A2 ve Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe B1* setlerinde yer alan dil bilgisi sıralaması temel alınarak gerçekleştirilmiştir. İnceleme sonunda yapılan işlemlerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, uyarlanmış metinlerdeki işlemlerin oranları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında, *Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe B1* ders kitabı ve çalışma kitabındaki uyarlanmış metinlerin en çok sözlüksel sadeleştirme işlemine tabi tutulduğu sonucuna varılmıştır (Ayar & Kurt, 2020).

[11] Kökcü, Ş. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirimine Ömer Seyfettin'in "Rüşvet" hikâyesi örneği. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, (22), 213-246.

Kökcü'nün, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirimine Ömer Seyfettin'in Rüşvet Hikâyesi Örneği* isimli çalışmasında dilbilimsel ilkelere dayanarak B1 düzeyine göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler için metin değiştirimi hedeflenmiştir (Kökcü, 2020).

[12] Kara, M. & Ghaffarı, R. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde A2 düzeyi dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 5(2), 1-31.

Kara ve Ghaffarı'nın, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde A2 Düzeyi Dil Yeterliliklerine Uygun Edebi Metin Uyarlama* isimli çalışmalarında Türk edebiyatından seçilmiş ve A2 düzeyine uyarlanmış metinlerin öğrencilerin okuma anlama becerilerine ne derece katkı yaptığı üzerinde durulmuştur (Kara & Ghaffarı, 2020).

[13] Demirel, F. İ. (2020). Yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde metne müdahale: uygulamalı bir değiştirim örneği olarak 'deneme'. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 5(2), 139-169.

Demirel'in *Yabancı/İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metne Müdahale: Uygulamalı Bir Değiştirim Örneği Olarak 'Deneme'* isimli çalışmasında yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde seviyelendirilmiş/derecelendirilmiş okuma metinlerinin eksikliğine dikkat çekilmiş bu nedenle çalışma zamanına kadar denenmemiş bir tür olan deneme uyarlaması tercih edilmiştir. Uygulama kısmında seçilen deneme türündeki metin yapısal yaklaşım ilkeleri doğrultusunda A2 seviyesine uyarlanmıştır. Uygulamada kullanılacak metin seçilirken evrensel bir içeriğe sahip olması, ilgi çekici olması ve Krashen'in 'i+1' varsayımı

doğrultusunda öğrencinin dil seviyesinin biraz üstünde yapılar içermesine dikkat edilmiştir. (Demirel, 2020).

[14] Demirel, F. İ. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde B1 seviyesinde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 2020 Kış (6), 7-32.

Demirel'in, *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde B1 seviyesinde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi*, isimli çalışmada seçilen hikâye, metin uyarlamada orta özgünlük bakış açısı ve yapısal yaklaşım ilkeleri doğrultusunda B1 seviyesine uyarlanmıştır. Hikâye seçiminde, uyarlanmış metnin yanında özgün metne de yer verileceğinden modern dönemde yazılan bir eser olmasına, A1-A2- B1 seviyesi dilbilgisi konularının eser içerisinde çoğunlukta olmasına, kısıtlı sürede okuma anlama ilişkisini test edeceği için kelime sayısına, öğrenci açısından ilgi çekici ve merak uyandırıcı bir eser olmasına, yüzey yapıda yapılan değişikliklerin metnin derin yapısına olacak etkisinin kısıtlı olmasına dikkat edilmiştir. Bu kriterler gözetilerek Mustafa Kutlu'ya ait 'Hayat Güzeldir' hikâyesi seçilmiş ve 50'si deney grubu, 50'si kontrol grubu olmak üzere toplam 100 öğrenci üzerinde uygulama gerçekleştirilmiştir (Demirel, 2020).

[15] Ay, S. & Aktaş, H. (2021). Yabancı dil öğretiminde geleneksel metin sadeleştirme yaklaşımına karşı metindilbilimsel sadeleştirme önerisi: bağlaşıklık ve bağdaşıklık kavramları. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 94-102.

Ay ve Aktaş'ın, *Yabancı Dil Öğretiminde Geleneksel Metin Sadeleştirme Yaklaşımına Karşı Metindilbilimsel Sadeleştirme Önerisi: Bağlaşıklık ve Bağdaşıklık Kavramları* isimli çalışmalarında belirtildiği üzere sadeleştirme sürecinde, özgün metinde var olan sözcüksel- dilbilgisel bağlaşıklık (cohesion) ve bağdaşıklık (coherence) üzerinde durulmuştur. Çalışmada söz konusu kavramlar dikkate alınarak metin sadeleştirmenin nasıl yapılabileceğine ilişkin öneride bulunmak amaçlanmıştır (Ay & Aktaş, 2021).

[16] Gülmez, M. ve Ay, S. (2021). Yabancılar Türkçe öğretimi için Sait Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 68-82.

Gülmez ve Ay'ın, *Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Sait Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" Adlı Hikâyesinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi* isimli çalışmalarında Sait Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesini *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* ve *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders kitabında* belirlenen B1 seviyesine uygun dil yapılarına göre sadeleştirmişlerdir (Gülmez & Ay, 2021).

[17] Kutlu, A. & Nurlu, M. (2021). Dil öğretiminde metin uyarlama: Peyami Safa'nın Mişon'un Definesi öyküsünün A2 seviyesine uyarlanması. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 8(66)

Nurlu ve Kutlu'nun, *Dil Öğretiminde Metin Uyarlama: Peyami Safa'nın Mişon'un Definesi Öyküsünün A2 Seviyesine Uyarlanması* isimli çalışmalarında Peyami Safa'nın *Cingöz Recai* serisindeki *Mişon'un Definesi* öyküsü *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* dikkate alınarak A2 seviyesine uyarlanmıştır (Kutlu & Nurlu, 2021).

[18] Güdek, G. & Göçen, G. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Hayat Güzeldir" hikâyesi örneği. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 265-295.

Güdek ve Göçen'in, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun Hayat Güzeldir Hikâyesi Örneği* isimli çalışmalarında Mustafa Kutlu'nun

Hayat Güzeldir kitabından *Caney ve Çiçek Tefsiri* isimli metninin, A2 düzeyine değiştirimi yapılmıştır (Güdek & Güdek, 2021).

[19] Özcan, H. Z. & Batur, Z. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Köroğlu Destanı. *Folklor Akademik Dergisi*, 4(2), 227-251.

Özcan ve Batur'un, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bir Metin Uyarlama Örneği: Köroğlu Örneği* isimli çalışmasında Köroğlu'nun Anadolu sahaları anlatılarından biri olan *Demircioğlu ve Reyhan Arap* Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler için B1 düzeyine uyarlanmıştır (Özcan & Batur, 2021).

[20] Mercan, Ö. & Konyar, M. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlama: Sait Faik Abasıyanık öykülerinin A2 düzeyine uyarlanması. *International Journal of Language Academy*, 9(4), 140. 164.

Mercan ve Konya'nın, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Uyarlama: Sait Faik Abasıyanık Öykülerinin A2 Düzeyine Uyarlanması* isimli çalışmalarında Sait Faik Abasıyanık'ın *Bir İlkbahar Hikâyesi*, *İyilik Unutulmaz*, *Son Kuşlar*, *Balıkçısını Bulan Olta ve Ağır* öyküleri A2 seviyesine uyarlanmıştır. Bu uyarlama *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı* temel alınarak A2 dil becerileri ve kazanımlarına göre, öyküler yapısal ve anlamsal olarak uyarlanmıştır (Mercan & Konya, 2021).

[21] Erişkin, S. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için metin uyarlama: Beyaz Bir Gemi Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Sempozyumu Kitabı*, 10 Ekim 2022, Hacettepe Üniversitesi, Ankara: Nobel Yayıncılık, 115-129.

Erişkin'in, *Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisi İçin Metin Uyarlama: Beyaz Bir Gemi Örneği* isimli çalışmasında Sabahattin Ali'nin *Beyaz Bir Gemi* adlı öyküsü, dinleme becerisi için uyarlanmış ve ders materyali olarak kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Öykü, çeşitli uyarlama işlemleriyle A2 dil düzeyine uygun hale getirilmiş ve ardından bir dinleme kaydına dönüştürülmüştür. Bu çalışma, dil öğrenenlerin dinleme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemiştir (Erişkin, 2022).

[22] Eroğlu, E. & Özdemir, S. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılan metin uyarlama çalışmalarının betimsel analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(4), 1613-1631.

Eroğlu ve Özdemir'in, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yapılan Metin Uyarlama Çalışmalarının Betimsel Analizi* isimli çalışmasında metin uyarlamaları alanında yapılan çalışmaların betimsel analizi üzerinde durmuştur. Araştırmada kırk altı çalışma incelenmiş ve doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır.

Konuyla ilgili 46 çalışma belirlenmiştir. 46 çalışmanın incelendiği araştırma neticesinde metin uyarlama çalışmalarının 2010 yılında başladığı, çalışmaların %76.1'inin 2019-2022 yıllarında yapıldığı, incelenen çalışmaların %65.2'sinin yüksek lisans tezi olduğu, %56.8'inin A2 ve B1 düzeylerine yönelik olduğu, %76.4'ünün Modern Türk Edebiyatı metinlerini uyarlandığı belirlenmiştir. *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni* en sık başvuru referanstır. İncelenen çalışmalarda uzman görüşü almama eğiliminin yaygın olduğu görülmüştür. Uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlamaya olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Araştırmaların %54.8'inde yapısal bir yaklaşımla metinler uyarlanmıştır. (Eroğlu & Özdemir, 2022).

[23] Kaplan, H. & Doğru, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir masal uyarlama örneği: Ağlayan Narla Gülen Ayva masalı. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 30-46.

Kaplan ve Doğru'nun, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Masal Uyarlama Örneği: Ağlayan Narla Gülen Ayva Masalı* isimli çalışmasında Anadolu sahası masallarından biri olan *Ağlayan Narla Gülen Ayva* masalı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyler için B1 düzeyine uyarlanmıştır. Bu uyarlama doğrultusunda adı geçen masal metin uyarlama tekniklerinden sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma yöntemleriyle B1 düzeyine uyarlanmıştır (Kaplan & Doğru, 2022).

[24] Zorlu, E. & Gürel, Z. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Ömer Seyfettin'in "Miras" hikâyesi. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 7(2), 57-63.

Zorlu ve Gürel'in, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Bir Metin Uyarlama Örneği: Ömer Seyfettin'in "Miras" Hikâyesi* isimli çalışmalarında *Miras* hikâyesi, A1-A2 dil seviyesindeki öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanmıştır. Uyarlama sürecinde, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* okuma kazanımları temel alınmış ve *Gazi TÖMER ile Ankara TÖMER'in* yabancılar Türkçe ders kitaplarında A1-A2 seviyesini tamamlayan öğrenciler için belirlenen dil bilgisi konuları dikkate alınmıştır (Zorlu & Gürel, 2022).

[25] Özmen, C. & Kıran, A. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde metin değiştirimi üzerine bir çalışma. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(2), 19-42.

Özmen ve Kıran'ın, *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirimi Üzerine Bir Çalışma* isimli araştırmalarında öykülerin değiştirilmesine yönelik ölçütlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Nation'ın (2001) ve Sandom'un (2013) sınıflandırmaları üzerinde durulmuş ve değiştirim ölçütleri ortaya konmuştur. Metin A1, A2 ve B1 düzeylerine uyarlandıktan sonra metinlerin dilsel özellikleri doğrultusunda Bezirci ve Yılmaz'ın (2010) formülü kullanılarak özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik puanları hesaplanmıştır. Sonuçlar; özgün metnin, B1 metninin, A2 metninin ve A1 metninin eğitim düzeyleri açısından yukarıdan aşağıya (zordan kolaya) bir yapı izlediğini göstermiştir. Okunabilirlik puanlarının yanı sıra nitel bir değerlendirme için bir sormaca hazırlanmış ve beş (5) uzmandan metinlerle ilgili görüş alınmıştır. Sormaca sonuçları, ölçütlerin büyük oranda uygulanabilir olduğunu göstermiştir. Çalışmada Murat Gülsoy'un *Kayıp Eşyalar Bürosu*, Sait Faik Abasıyanık'ın *Fındık*, Haldun Taner'in *Heykel*, Yaşar Kemal'in *Kalemler*, Cemil Kavukçu'nun *O Bakış*, Ömer Seyfettin'in *Perili Köşk* isimli hikâyeleri uyarlamıştır.

[26] Baz, D. & Gülerer, S. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde halk masalı, uyarlama örneği: Keçi ile Kurt. *Folklor Akademi Dergisi*, 6 (1), 45-60.

Baz ve Gülerer'in, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Halk Masalı Uyarlama Örneği: Keçi ile Kurt* isimli çalışmalarının amacı halk masallarından birisi olan *Keçi ile Kurt* örneğinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A2 seviyesine uyarlanmasıdır. *Keçi ile Kurt* örneği sözlü dile ait bir masal olması nedeniyle Helimoğlu Yavuz (2013) tarafından derlenen eserden alınmıştır. Araştırmacılar tarafından *Keçi ile Kurt* masalı incelenmeye başlanmadan önce *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* betimleyicilerinde yer alan konulara göre şekillenen *Gazi Üniversitesi TÖMER ders kitabı* ile *Dil Bilgisi* kitabı taranmış ve A2 düzeyine ilişkin dilbilgisi konuları tespit edilmiştir (Baz & Gülerer, 2023).

[27] Arslan, M. & Koç, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Aslanın Krallığı anadili okuma hikâye kitabının temel seviyeye (A1-A2) uyarlanması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(31), 813-828.

Arslan ve Koç'un, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Aslanın Krallığı Anadili Okuma Hikâye Kitabının Temel Seviyeye (A1-A2) Uyarlanması* isimli çalışmalarında, hikâyenin sözcüksel, dilbilgisel özellikleri incelenmiş ve hikâye A1, A2 seviyesinde hedef kitlenin anlayacağı şekilde uyarlanmıştır (Arslan & Koç, 2023).

[28] Erişkin, B. & Yıldız, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatsal metinlerin yazınsal göstergebilim yöntemiyle sadeleştirilmesi. *Turkish Studies*, 18 (2), 903-923.

Erişkin & Yıldız'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Anlatsal Metinlerin Yazınsal Göstergebilim Yöntemiyle Sadeleştirilmesi* isimli çalışmalarında araştırmanın amacı, yazınsal göstergebilim çözümleme yöntemini kullanarak bir anlatı metnini özetlemek ve bu özet metni dil seviyelerine uygun hale getirmek olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, örnek olarak Sabahattin Ali'nin *Kürk Mantolu Madonna* adlı eseri seçilmiş ve metin yazınsal göstergebilim çözümleme yöntemiyle detaylı şekilde incelenmiştir. Çözümleme sürecinde metnin tüm yapıları analiz edilmiş, elde edilen bilgiler ışığında metin yeniden yazılarak özetlenmiştir (Erişkin & Yıldız, 2023).

[29] Göktaş, B. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Sırça Köşk öyküsünün metin değiştirim teknikleriyle B1 düzeyine uyarlanması. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (37), 243-258.

Göktaş'ın, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sırça Köşk Öyküsünün Metin Değiştirim Teknikleriyle B1 Düzeyine Uyarlanması* isimli çalışmasında Sabahattin Ali tarafından yazılmış *Sırça Köşk* adlı öykü, *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*'ndeki yeterlikler ve *Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti*'ndeki dil bilgisi yapıları dikkate alınarak B1 düzeyine uyarlanmıştır. Doküman analizi yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada anlatı metninin evrensel ve derste kullanılabilecek nitelikte olmasına, olay örgüsü içermesine, öğrencilerde yaşantı oluşturmaya ve hedef kitleye uygunluğuna dikkat edilmiştir (Göktaş, 2023).

[30] Uygur, M. E. (2023). Dil bilimi ölçütleri doğrultusunda metin değiştirimi: Bir Balkan Harbi hikâyesi olarak "Gözyaşı". 2. *Balkanlarda Türkçe Öğretimi ve Türkoloji Sempozyumu Kitabı*, 13-15 Aralık 2023, Tiran New York Üniversitesi, Tiran: Tiran New York Üniversitesi Yayınları, 234-247.

Uygur'un, *Dil Bilimi Ölçütleri Doğrultusunda Metin Değiştirimi: Bir Balkan Harbi Hikâyesi Olarak "Gözyaşı"* isimli çalışmasında değiştirilen metnin içeriği, *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı*ndaki dil yapıları, okunabilirlik ve anlaşılabilirlik ölçütleri göz önünde bulundurularak B1 düzeyine uyarlanmıştır (Uygur, 2023).

[31] Binzet, D. & Solak, Ö. (2024). Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği, *Route Educational & Social Science Journal Volume*, 11 (2), 153-163.

Binzet ve Solak'ın, *Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" Öyküsünün Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi A2 Düzeyine Uyarlanması, Okuma Hızı ve Kavranabilirliği* isimli çalışmasında, Miyase Sertbarut'a ait *Erik Çekirdekleri* öyküsü A2 düzeyine uyarlanmış ve metnin okunabilirliği üzerinde araştırma yapılmıştır (Binzet & Solak, 2024).

[32] Atasoy, Ü. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde masal kullanımı: Alicengiz oyunu. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, Kış (8), 27-46 (8).

Atasoy'un, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Masal Kullanımı: Alicengiz Oyunu* isimli çalışmasında *Alicengiz Oyunu* masalında ikilemelerin sık geçmesi nedeniyle metin

B1 seviyesine uyarlanmıştır. Metnin ikileme öğretimi açısından elverişli olduğu üzerinde durulmuştur (Atasoy, 2024).

[33] Maden, S. & Avşar, A. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sadeleştirilmiş metin kullanımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (2), 602-616.

Maden ve Avşar'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sadeleştirilmiş Metin Kullanımı* isimli çalışmasında A. Adnan Adıvar'ın *Bana Zehir Olan Şeker* adlı metni A2 düzeyinde sadeleştirilmiştir. Ardından özgün ve sadeleştirilmiş metinlerin okunabilirliği Ateşman (1997), Çetinkaya ve Uzun (2010) ve Bezirci ve Yılmaz (2010) tarafından geliştirilen formüllerle analiz edilmiş ve her iki metnin anlaşılabilirliği araştırmacılar tarafından geliştirilen başarı testi ile ölçülmüştür (Maden & Avşar, 2024).

[34] Kaya, M. & Avşar, A. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin sadeleştirme üzerine yapılan çalışmalar üzerine bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 476-492.

Kaya ve Avşar'ın, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Sadeleştirme Üzerine Yapılan Çalışmalar Üzerine Bir İnceleme* isimli çalışmaları yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin sadeleştirme üzerine yapılan çalışmaları incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan araştırmalarda 2011- 2021 yılları arasında metin sadeleştirme üzerine 33 lisansüstü tez ve 2 makale tespit edilmiştir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin sadeleştirme üzerine yapılan çalışmalar; yapıldığı yıl, yapıldığı üniversite, sadeleştirilen düzey, sadeleştirilen tür, sadeleştirmede ölçü olarak belirlenen kaynak, etkinlik hazırlama, sözlük hazırlama, uzman görüşü alınma, uygulanma ve hangi boyutta sadeleştirildiği vb. başlıklar altında incelenmiştir (Kaya & Avşar, 2024).

[35] Işık, D. & Göçen, G. (2024). Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi örneği. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 132-158.

Işık ve Göçen'in, *Türkçeyi Yabancı-İkinci Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun Rüzgârın Oğlu Hikâyesi Örneği* isimli çalışmalarında Rüzgârın Oğlu hikâyesi metin değiştirim işlemleri ile A2 düzeyine değiştirilmiştir (Işık & Göçen, 2024).

[36] Önal, K. (2024). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde metin uyarlamaları - Arap masalları örneği. 14. *Uluslararası Başkent Sosyal, Beşeri, İdari ve Eğitim Bilimleri Kongresi*, 12-14 Aralık 2024, Bzt Turan Publishing, 722-727.

Önal'ın *Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlamaları- Arap Masalları Örneği* isimli çalışmasında Arap masallarından Filistin ve Mısır masalları üzerinde çalışılmıştır. Bu masallar sadeleştirme metodunun yapısal ölçütlerine bağlı alınarak A2 seviyesine uyarlanmıştır. Uyarlama yapılırken *Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metninde* yer alan ölçülere ve TMV tarafından hazırlanan Türkçe Öğretimi Müfredatında yer alan A2 düzeyi dil bilgisi yapıları ve kazanımları esas alınarak uyarlanmış ve metinler Türkçe öğrenen bireylerin kullanımına sunulmuştur (Önal, 2024).

Sonuç ve Tartışma

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlamaya yönelik çalışmaların yayım türüne göre dağılımına bakıldığında yüksek lisans tezlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerini makaleler, kitap bölümleri ve doktora tezleri izlemiştir. Yabancılarla Türkçe öğretiminde metin uyarlama çalışmaları üzerinde yapılmış

82 adet lisans üstü tez, 36 makale-bildiri, 2 kitap bölümü ve 1 kitap incelendiğinde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

Çalışma kapsamında incelenen 121 metin uyarlama çalışmasının ilki 2010 yılında yapılmıştır. 2011-2021 tarihleri arasında, on yıllık süreç içerisinde 35 tez yazılmışken 2021-2025 yılları arasında 47 tez yazıldığı tespit edilmiştir. Bu durum konuya olan ilginin giderek arttığını göstermektedir. Ancak konuya ilişkin daha kapsamlı teorik ve uygulamalı bilgilerin yer aldığı müstakil kitaplar basılmalıdır. Konuyla ilgili kitap bölümü ve makalelere bakıldığında ilk çalışmaların 2013 yılında başladığı görülmektedir. Makale ve kitap bölümü çalışmalarında ilk zamanlar metin uyarlama metotları üzerinde yazılmış makaleler ağırlıktadır. Özellikle Mustafa Durmuş'un çalışmalarının sonraki çalışmalarda sık sık atıf aldığı, bu çalışmanın metin uyarlama çalışmalarında yol gösterici bir nitelik taşıdığı görülmüştür. Daha sonraki yıllarda makale başlığı altında yapılan çalışmalarda teorik bilgilerin yanında metin uygulama örneklerinin de verildiği görülmektedir. Kitap ve kitap bölümleri genellikle konunun teorik yönünü ele almaktadır.

Metin uyarlama çalışmaları daha çok lisansüstü araştırmalarda yer almaktadır. Lisansüstü eğitimin alanında uzman bireyler yetiştirdiği düşünüldüğünde, bu alandaki uzman sayısının giderek arttığı söylenebilir. Lisansüstü eğitimlerini tamamlayan araştırmacılar, farklı metinleri yabancılara Türkçe öğretimi sürecine kazandırarak alana katkıda bulunabilir ve bu sayede çeşitliliği artırabilirler.

Araştırmaların başlıkları incelendiğinde araştırmaların bazılarında metin uyarlama başlığı tercih edilirken özellikle dilbilimsel metotlarla yapılan çalışmalarda metin değiştirimi terimi tercih edilmektedir. Önceleri sezgisel yöntemlerle ele alınan metinler son yıllarda daha çok yapısal yöntemlerle uyarlanmaktadır. Uyarlama çalışmalarında üzerinde çalışılan metinde hacimsel daralma en az seviyede olmalıdır. Bu nedenle araştırmalar yapısal ve dilbilimsel yöntemle yapılmalıdır. Metin uyarlama çalışmalarında en çok sadeleştirilme metodu tercih edilmiştir. Son yıllarda sadeleştirme, genişletme, özetleme çalışmalarının yanında kolaylaştırma ve yeniden yazma metotlarının da denendiği görülmüştür.

Yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan çalışmaların çoğu ders dışı okuma ihtiyacını karşılamaya yöneliktir. Ancak son zamanlarda dinleme ihtiyacını karşılamaya yönelik metin uyarlama çalışmaları da yapılmıştır. Engelli bireylerin orta seviyedeki metinleri anlayabilmeleri için son zamanlarda bazı çalışmalar yapılmıştır. Uyarlanan metinlere yabancılara Türkçe öğretimi alanında yazılan ders kitaplarında da yer verilebilir.

Metin uyarlamaları çalışmalarında referans alınan kaynaklar çeşitlilik göstermektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalarda TMV tarafından hazırlanan *Yabancılara Türkçe Öğretimi Programı* ve *Avrupa Diller İçin Ortak Başvuru Metni*'nin referans olma noktasında daha çok tercih edildiği görülmüştür. Kullanılan diğer referans kaynağı olarak kullanılan kitaplar şunlardır: *Ankara Üniversitesi TÖMER, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe, Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı, Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe, Turkofoni Türkçe Öğren, Dokuz Eylül Üniversitesi DEDAM Yabancılar İçin Türkçe.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama çalışmalarının hedef kitlelerine bakıldığında, A1 seviyesinde herhangi bir çalışmanın bulunmadığı, en fazla A2 ve B1 dil seviyelerine yönelik çalışmaların yapıldığı görülmektedir. B2 ve C1 seviyelerinde ise daha az sayıda uyarlanmış metin çalışması bulunmaktadır. Genel olarak, A2 ve B1 düzeyleri, toplam metin uyarlama çalışmalarının yarısından fazlasını

oluşturmaktadır. Uyarlama çalışmalarının temel ve orta seviyelerde yoğunlaşmasının, bu seviyelerde daha fazla materyal ihtiyacının olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

A1 düzeyindeki öğrencilerin henüz dil öğrenme sürecinin başında olmaları nedeniyle, özgün bir yazınsal metnin uyarlanması sırasında büyük kayıplar yaşanabileceği öngörülmektedir. Öte yandan, B2 seviyesinden itibaren öğrencilerin dili bağımsız öğrenme aşamasına geldikleri ve özgün metinleri okuyup anlayabilmelerinin beklendiği için bu seviyeye yönelik uyarlama çalışmalarının daha az olması doğaldır. Ancak yapılan araştırmalar incelendiğinde, B2 seviyesine en çok uyarlanan metin türünün masallar olduğu dikkat çekmektedir. İncelenen çalışmaların bir kısmında aynı metin iki farklı düzeye yönelik olarak uyarlanmıştır. Bu çalışmalarda A1-A2 seviyeleri, A1, A2, B1 seviyeleri, B1-B2 seviyelerine yönelik uyarlamalar yapıldığı görülmektedir.

Metin uyarlama çalışmalarında daha çok hikâye, fıkra, masal, destan ve roman gibi metin türleri tercih edilmektedir. Uyarlanan yazınsal metinler incelendiğinde, Modern Türk Edebiyatı'na ait metinlerin, Halk Edebiyatı kaynaklı metinlere kıyasla daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Tür bazında değerlendirildiğinde, en çok hikâye türünde uyarlama yapıldığı dikkat çekmektedir. Modern Türk Edebiyatı'ndan yapılan uyarlamalarda bilgilendirici metinler oldukça az olup, hikâye edici metinler açık ara öndedir. Halk edebiyatı ürünlerinde ise masal ve fıkralar daha çok tercih edilmektedir.

Halk Edebiyatı kaynaklı uyarlamalarda ise en fazla masal ve halk hikâyesi türlerine yönelim olduğu görülmektedir. Bu bulgular, bilgilendirici metinlere yönelik uyarlamaların oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Mevcut metin uyarlama çalışmaları, büyük ölçüde ders dışı ve estetik amaçlı okumaya odaklanmıştır. Türk edebiyatının zengin birikimi göz önüne alındığında, farklı seviyelere uygun olarak daha fazla öyküleyici metnin uyarlanması gerektiği söylenebilir.

Doktora ve yüksek lisans düzeyinde yapılan çalışmalarda uzman görüşü alma eğilimi son yıllarda artmaktadır. Çalışmaların güvenilirliği ve geçerliği bakımından uzman görüşü alınması elzemdir. Ancak sadece uzman görüşlerinin alındığı, anlaşılabilirliğin göz ardı edildiği çalışmalar yerine uzman görüşlerinin yanında metinlerin anlaşılabilirliğinin ölçüldüğü çalışmalar daha faydalı olacaktır.

Metin uyarlamaları sonucu elde edilen metinlerin okunabilirlik ve anlaşılabilirlik düzeylerini araştırma eğilimi son yıllarda artmaktadır. Yine de uyarlanmış metinlerde okunabilirlik düzeyinin araştırılmadığı çalışmaların oranı az değildir. Uyarlanmış metinlerin etkililiğinin test edilmemesi araştırmalarda dikkat çeken bir durumdur. Uyarlanan metinlerin okuma başarısına etkisi mutlaka araştırılmalıdır. Uyarlanan metinlere okuduğunu anlama soruları yazan ve dört beceriye yönelik etkinlik tasarlayan araştırmalar da mevcuttur. Uyarlanmış metinlerin altında metinlerle ilgili etkinliklere de yer verilmelidir.

Metin uyarlama çalışmalarında az da olsa Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü kullanılmıştır. Yabancılar Türkçe öğretiminde A1-A2 düzeyinde söz varlığına dair çalışmalar bulunurken B1 ve üstü seviyeler için söz varlığı çalışmalarına dair müstakil bir kitap bulunmamaktadır. İvedikle Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılabilecek nitelikte seviyelendirilmiş kelime sıklığı sözlükleri üzerinde çalışılmalıdır.

Metin uyarlama çalışmaları sayıca artmasına rağmen uyarlanmış metin ihtiyacını karşılayacak bir birikim henüz oluşmamıştır. Yapılan çalışmalar birkaç hikâye, masal ve fıkradan oluşmamalı hacim ve nitelik olarak belli bir boşluğu doldurmalıdır. Masallar, efsaneler, mitolojik anlatılar, modern Türk edebiyatından hikâyeler üzerine uyarlama projeleri hazırlanmalıdır.

Kaynakça

- Ahmet, S. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" hikâyesinin B1 seviyesine uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Akıncılar, A. (2018). *Türkçe öğrenen yabancılar için Dede Korkut Hikâyeleri'nin B1 düzeyinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi.
- Aksu, H. (2023). *Uluslararası öğrencilere Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi için B1 düzeyinde metin uyarlama: Ömer Seyfettin-Gizli Mabet örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.
- Aksu, Ş. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Nasreddin Hoca fıkralarının orta Türkçe (B1-B2) seviyelerinde kullanılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Aktan, F. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Halide Edip Adıvar'ın Himmet Çocuk hikâyesinin B1-B2 düzeyinde sadeleştirilmesi ve etkinlik hazırlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Akyüz, S. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden yararlanılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Arslan, K. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Aslanın Krallığı anadili okuma hikâye kitabının temel seviyeye (A1-A2) uyarlanması*. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, (31)813-828.
- Asaroğlu, M. E. (2023). *Ahmet Ümit'in "Masal İçinde Masal" adlı eserinin yabancılar Türkçe öğretiminde B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Atalay, A. (2021). *Aytül Akal'ın "Kızım, Ben Çocukken..." adlı kitabının yabancılar Türkçe öğretimi A1-A2 seviyesi bağlamında sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Atasoy, Ü. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde masal kullanımı: Alicengiz Oyunu*. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (8), 27-46.
- Ay, R. (2020). *Ömer Seyfettin'in Diyet adlı eserinin A1-A2 seviyesinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi.
- Ay, S. & Aktaş, H. (2021). *Yabancı dil öğretiminde geleneksel metin sadeleştirme yaklaşımına karşı metindilbilimsel sadeleştirme önerisi: bağlaşıklık ve bağdaşıklık kavramları*. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, (1) 94-102.
- Ay, S. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretimi için Saik Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.
- Ayar, C. & Kurt, B. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki uyarlanmış metinlerin uyarlanma durumları: Yeni Hitit örneği*. *Turkish Studies Educational Sciences*, 15(3), 1521-1536.
- Ayar, C. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan uyarlanmış metinlerin uyarlanma durumları üzerine bir inceleme*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi.

- Aytan, T. -vd. (2018). Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde Sabahattin Ali'nin "Ayran", Ayşe Filiz Yavuz'un "Kabak Tatlısı" ve Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama denemeleri. 5. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi Kitabı, 13-15 Aralık 2018, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul: YTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları, 1069-1082.
- Bakan, H. (2012). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde bir sadeleştirme denemesi: Saik Faik Abasıyanık, Messeret Oteli*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Başkapan, A. (2023). *Yabancı dil olarak öğretiminde Hasan Boğuldu hikâyesinin A2 seviyesine uyarlamasının kullanılabilirliği üzerine bir araştırma*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Baştürk, A. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirim teknikleri çerçevesinde Yaşar Kemal'in "Halis Serkisof" ve "Kavun Karpuz" adlı öykülerinin A2 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Baz, D. & Gülerer, S. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde halk masalı, uyarlama örneği: Keçi ile Kurt. *Folklor Akademik Dergisi*, 6(1), 45-58.
- Bekdaş, M. (2022). *Türk Efsaneleriyle Yabancılar Türkçe Öğretimi ve Etkinlik Örnekleri*. Konya: LiteraTurk Academia.
- Belçer, F. E. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Saik Faik Abasıyanık'ın "Karanfiller ve Domates Suyu" ile "Bir Kaya Parçası Gibi" hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Bilgiç, B. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirim teknikleri çerçevesinde Tarık Buğra'nın "Hayat Böyledir İşte" adlı hikâyesinin A2 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Binzet, D. & Solak, Ö. (2024). *Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.
- Binzet, D. & Solak, Ö. (2024). *Miyase Sertbarut'un "Erik Çekirdekleri" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği*. *Route Educational & Social Science Journal Volume*, 11 (2), 153-159.
- Bozkurt, F. (2011). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir metin yöntemi çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Boztoprak, F. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde edebi metin örneklerinden Taşeli masalları. VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 12-13 Aralık 2019, İstanbul: YTÜ Sosyal Bilimler Üniversitesi Yayınları, 1012-1021.
- Boztoprak, F. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak amacıyla Dede Korkut Kitabı'nın Türkistan- Türkmen sahra nüshası 13. boy'un B1 düzeyinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.
- Bölükbaş, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin dil düzeylerine göre sadeleştirilmesi. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 924-935.
- Bulut, H. (2024). *Eflatun Cem Güney'in derlediği masalların yabancılar Türkçe öğretiminde B1-B2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Burak, Ö. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Orhan Kemal'in bazı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması ve etkileşimli okunmasına yönelik durum çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Can. (2010). *Türkçe ders kitaplarında öğretim aracı olarak uyarlanan metinlerin değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Crossley, S. A. -vd. (2011). Text Readability and Intuitive Simplification: A Comparison of Readability Formulas. *Reading in a Foreign Language*, 23 (1), 84-101.
- Çakmak, M. Ö. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Orhan Veli Kanık'ın Hoşgör Köftecisi kitabının A1-A2 B1-B2 düzeyinde uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Çelik, Ş. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin metin uyarlama öz yeterlik algıları*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Demirel, İ. F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Demirel, İ. F. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde B1 seviyesinde uyarlanmış metinlerin okuduğunu anlama başarısına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, Kış (6), 7-32.
- Demirel, İ. F. (2020). Yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğretiminde metne müdahale: uygulamalı bir değiştirim örneği olarak 'deneme'. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 5(2), 139-169.
- Demirel, İ. F. (2021). Yabancı dil/ikinci dil öğretiminde metin seçimi ve dilbilimsel kavramlar çerçevesinde metin uyarlama. *Kastamonu Eğitim Araştırmaları Yıllığı*, 553-566.
- Dilek, İ. (1995). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde özgün metinlerle çalışma yolları*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Dilidüzgün, Ş. (1995). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinler*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Dinçkurt, N. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılmak üzere metin dil bilimsel ölçütler çerçevesinde bir metin değiştirim denemesi: Rifat Ilgaz-Şeker Kutusu*. [Yüksek Lisans Tezi]. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Durmuş, M. & Cihangir, S. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinlerinin sadeleştirilmesi: Gazi Üniversitesi Yabancılar Türkçe Öğretim Seti örneği. *International Journal of Language Academy*, 6(5), 684-694.
- Durmuş, M. (2013). İkinci/yabancı dil öğretiminde özgün ve değiştirilmiş dilsel girdi üzerine. *Turkish Studies*, 8(1), 1291-1306.
- Durmuş, M. (2013). İkinci/yabancı dil öğretiminde sadeleştirilmiş metin sorunları üzerine. *Bilig*, 65, 135-150.
- Durmuş, M. (2013). Metin değiştirimin dilbilimsel süreçleri. *JASSS*, 6(4), 391-408.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılar Türkçe Öğretimi*. Ankara: Grafiker Yay.
- Erişkin, B. & Yıldız, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatısal metinlerin yazınsal göstergebilim yöntemiyle sadeleştirilmesi. *Turkish Studies*, 18(2), 903-922.

- Erişkin, B. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlatısal metinlerin yazınsal göstergebilim yöntemiyle sadeleştirilmesi: Kürk Mantolu Madonna örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Erişkin, S. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için metin uyarlama*. [Yüksek Lisans Tezi]. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Erişkin, S. (2022). Yabancı, dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için metin uyarlama: Beyaz Bir Gemi Örneği. 4. Hacettepe Üniversitesi Öğrenci Sempozyumu Kitabı, 10 Ekim 2022, Ankara: Nobel Yayıncılık, 115-129.
- Eroğlu, E. & Özdemir, S. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılan metin uyarlama çalışmalarının betimsel analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 11(4), 1613-1631.
- Eroğlu, S. (2015). *Metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" hikâyesinin yabancılarla Türkçe öğretimi için sadeleştirme denemesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Gedik, G. (2021). *Çocuklara Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının yeri, önemi ve kullanımı Küçük Prens romanının B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi.
- Gelmez, E. (2024). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bağlamında Satuk Buğra Han Destanı'nın B1 düzeyine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Antep: Gaziantep Üniversitesi.
- Göçmen, E. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik dokümanların kullanımı ve A1-A2 düzeyinde dil becerilerine etkisi*. [Doktora Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Göktaş, B. (2023). Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde Sırça Köşk öyküsünün metin değiştirim teknikleriyle B1 düzeyine uyarlanması. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 37, 243-258.
- Graffarı, R. (2020). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Güdek, G. & Göçen, G. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Hayat Güzeldir" hikâyesi örneği. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 10, 265-295.
- Güler, A. (2022). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde orta (B2) ve ileri (C1-C2) düzeyde hikâyelerin oluşturulması ve incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Gülmez, M. & Ay, S. (2021). Yabancılarla Türkçe öğretimi için Sait Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" adlı hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi. *Eğitim ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 68-82.
- Gündüz, U. (2024). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde edebî metinlerin yazınsal göstergebilim aracılığıyla özetlenip uyarlanması: Ayaşlı ile Kiracıları örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 1-12.
- Güney, H. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Mustafa Orakçı'nın Levent Çanakale'de adlı kitabının metinsellik ölçütlerine göre sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Samsun: On Dokuz Mayıs Üniversitesi.

- Gür, Ç. (2024). *Mavisel Yener'in "Tırtıl Teyze" öyküsünün Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi A2 düzeyine uyarlanması, okuma hızı ve kavranabilirliği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi.
- Gürler, H. (2017). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Saik Faik Abasıyanık hikâyelerinin A1-A2 seviyesine Uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Gürler, S. (2017). *Ömer Seyfettin'in hikâyelerinin yabancılar Türkçe öğretiminde A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Hafif, A. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in "Aşk Mektupları" ve "Bir Yudum Su" hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi.
- Harmandar, M. (2020). *Haldun Taner öykülerinin temel dil becerileri bağlamında B1 düzeyine ilişkin değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Işık, D. & Göçen, G. (2024). Türkçeyi ikinci/yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi örneği. *Uluslararası Türkçe Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 132-158.
- Işık, D. D. (2022). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metindeğiştirimi: Mustafa, Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- İbrahimoğlu, F. (2024). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen görme engelliler için bir materyal çalışması: Memduh Şevket Esendal'ın Otlakçı hikâyesinin B1 seviyesine uyarlanması ve Braille alfabesi ile yazılması*. [Yüksek lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi.
- İmamoğlu, D. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde Anadolu efsanelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi.
- İpek, M. E. (2018). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer isimli hikâyesinin sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Kaplan, H. & Doğru, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir masal uyarlama örneği: Ağlayan narla gülen ayva masalı. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 31, 30-46.
- Kara, M. & Ghaffarı, R. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde A2 düzeyi dil yeterliliklerine uygun edebî metin uyarlama. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 5(2), 1-31.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, B. S. (2022). *Türk edebiyatındaki denemelerin yabancılar Türkçe öğretimi için B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Kaya, M. & Avşar, A. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin sadeleştirme üzerine yapılan çalışmalar üzerine bir inceleme. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 476-492.

- Kaya, M. & Nurlu, M. (2017). Özgün ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için sadeleştirilmiş metinlerde fiilimsi kullanımı: Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı örneği. *Turkish Studies*, 12-28, 325-342.
- Kaya, M. (2018). *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı adlı eserlerin yabancılar için A2 düzeyine uyarlanması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Kaya, N. (2019). *Türk destanlarının yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılacak metne uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Kaymaz, Z. (2018). *Yabancılar için Türkçe öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek isimli hikâyelerinin A1-A2 seviyesine uygun sadeleştirme çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Yıldırım Beyazıt Üniversitesi.
- Keleş, İ. (2023). *Sabahattin Ali'nin "Değirmen" hikâyesinin metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B1 düzeyindeki öğrenciler için uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bartın: Bartın Üniversitesi.
- Kınay. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama. *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar - Yöntemler - Beceriler - Uygulamalar* (Ed. Yıldırım, F. & Tüfekçioğlu, B.), Ankara: Pegem Yayınları.
- Kızıtanrı, S. (2024). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde B1 Seviyesi İçin Metin Uyarlama: Billur Köşk Masalları Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Siirt: Siirt Üniversitesi.
- Koyuncu, Esma Nur. (2021). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için metin değiştirimi: "Gülşefdeli Yemeni" hikâyesi örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi.
- Kökcü, Ş. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirimine Ömer Seyfettin'in "Rüşvet" Hikâyesi örneği*. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları*, 22, 213-246.
- Kutlu, A. & Nurlu, M. (2021). Dil öğretiminde metin uyarlama: Peyami Safa'nın Mişon'un definesi öyküsünün A2 seviyesine uyarlanması. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 66(8), 343-355.
- Kutlu, A. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Peyami Safa'nın öykülerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Maden, S. & Avşar, A. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sadeleştirilmiş metin kullanımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 602-616.
- Maldonado, B. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Moliere'in Hastalık Hastası adlı eserinin A2 seviyesine uygun uyarlama çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Mazlum, D. E. (2014). *Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç romanı ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu romanının Türkçe A1-A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Mercan & Konya. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlama: Sait Faik Abasıyanık öykülerinin A2 düzeyine uyarlanması. *International Journal of Language Academy*, 9(4), 140-164.
- Ocak, Ö. (2022). *Yabancılar için Türkçe öğretiminde Hüseyin R. Gürpınar'ın "Ecir ve Sabır, Baltayla Doğuran Böyle Doğurur ve Papazın Eşegi" adlı hikâyelerinin B2 seviyesinde uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir: Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi.

- Oğuztürk, O. (2019). *Tarihsel metinlerin yabancılara Türkçe öğretiminde materyal geliştirme açısından incelenmesi (Dede Korkut örneği)*. [Yüksek Lisans Tezi]. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Önal, K. (2024). Yabancılara Türkçe öğretiminde metin uyarlamaları - Arap masalları örneği. 14. *Uluslararası Başkent Sosyal, Beşeri, İdari ve Eğitim Bilimleri Kongresi*, 12-14 Aralık 2024, Bzt Turan Publishing, 722-727.
- Özcan, H. Z. & Batur, Z. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Köroğlu Destanı. *Folklor Akademi Dergisi*, 4(2), 227-251.
- Özcan, H. Z. (2022). *Köroğlu destanının B1 düzeyine uyarlamasının okuduğunu anlamaya etkisi üzerine bir araştırma*. [Doktora Tezi]. Uşak: Uşak Üniversitesi.
- Özdin, A. (2020). *Türk masallarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Özer, M. Ş. (2022). *Yabancılara Türkçe öğretiminde temel (A1-A2) ve orta (B1-B2) seviyelerde okuma metinlerinin oluşturulması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Özet, A. T. (2019). *Nasreddin Hoca fıkralarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Özet, A. T. (2019). *Nasreddin Hoca Fıkralarının yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metni olarak düzenlenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Özmen, C. & Kıran, A. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde metin değiştirimi üzerine bir çalışma. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(2), 19-42.
- Özmen, C. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin değiştirim teknikleriyle öykülerin yeniden oluşturulması*. [Doktora Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Polat, M. (2023). *Türkçe öğrenen yabancılar için masal metinlerinin B1 düzeyinde uyarlanması: Naki Tezel'in Türk Masalları örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- Sak, R. - vd. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250.
- Sedıqı, M. S. (2023). *Farklı dildeki edebî eserlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımı: Gülnar ve Ayna eserinin Türkçe B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ordu: Ordu Üniversitesi.
- Subaşı, M. & Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Süner, R. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin B1 seviyesine uyarlanması: Eskiçi örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Şahin, B. (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde Reşat Nuri Güntekin'in hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Şahin, H. & Domazetova, Z. (2023). Türkçenin ikinci / yabancı dil olarak öğretiminde metin uyarlama. *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi*, İzmir: Duvar Yayınları.
- Şimşek, C. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde yazınsal metinlerin farklı seviyelere göre uyarlanması: Fakir Baykurt-Barış Çöreği örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

- Şimşek, E. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde efsane metinlerinin dinleme metni olarak B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi.
- Tuğrul, F. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde Refik Halit Karay'ın "Şeftali Bahçeleri" adlı hikâyesinin A1-A2 düzeyine göre sadeleştirilmesi*. [Doktora Tezi]. Kilis: Kilis 7 Aralık Üniversitesi.
- Uygur, M. E. (2023). Dil bilimi ölçütleri doğrultusunda metin değiştirimi: Bir Balkan Harbi hikâyesi olarak "Gözyaşı". 2. *Balkanlarda Türkçe Öğretimi ve Türkoloji Sempozyumu Kitabı*, 13-15 Aralık 2023, Tiran New York Üniversitesi, Tiran: Tiran New York Üniversitesi Yayınları, 234-247.
- Ünlütürk, S. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde klasik edebi metinlerin kullanılması Samipaşazade Sezai'nin 'Kediler' isimli hikâyesinin B1 seviyesine sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bursa: Uludağ Üniversitesi.
- Üze, F. (2010). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazınsal metinlerin yeri ve önemi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Yayan, H. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi adlı hikâyelerinin A2 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Yazar, E. (2024). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metin uyarlama bağlamında Türk masallarından Yararlanma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Yazok, Z. (2020). *Yabancılar Türkçe öğretimi kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis adlı eserinin B1 seviyesinde sadeleştirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi.
- Yeşilyurt, E. T. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür aktarımında Nasreddin Hoca fıkralarının B2 seviyesinde değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldırım, O. (2013). *Yeni Türk edebiyatı metinlerinin A1-A2 düzeyine uyarlanması ve Çalığışu örneği*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi.
- Yıldız, N. (2024). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Muallim Naci'nin "Ömer'in Çocukluğu" adlı anısının B1 seviyesine uyarlanması ve okuduğunu anlama becerisine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Yılmaz, Y. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretimi kapsamında Ömer Seyfettin'in bazı hikâyelerinin B1 seviyesine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Zorlu, E. & Gürel, Z. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir metin uyarlama örneği: Ömer Seyfettin'in "Miras" hikâyesi. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 7(2), 58-69.
- Zorlu, E. (2022). *Yabancılar Türkçe öğretiminde Ömer Seyfettin'in miras ve gizli mabed adlı hikâyelerinin A1-A2 seviyelerine uyarlanması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi.